

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

79 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1934. évi április 7

ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Belföldre: postai szét küldéssel postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve havonként 60 lej. Aki pénzbeszedő megbízott által fizet az előfizetési díj címén Brassóban további 2 lej. vidéken 6 lej. fizet havonta. — Kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej. félre 600 lej. egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő. félre 24 pengő. egész évre 48 pengő. — **HIRDETÉSEK** díja hirdetési oldalon 5 lej. páros (bal) szövegoldalon 6 lej. páratlan (jobb) szövegoldalon 6 lej. négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Brassó, Károly király utca 56-58. Telefon-számok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK BRASSÓT!

Demokrácia és diktatúra

Ezek a jegyzetek időszerűtlenek, mégis le kell írni őket.

A demokráciák évszázadok alatt születtek meg, a diktatúrák máról-holnapra. Többek közt ez is szól a demokrácia mellett és többek közt ez magyarázza azt is, hogy a demokráciák évtizedekig halódnak, a diktatúrák viszont egy éjszaka alatt hálának meg. Eddig még minden diktatúra hirtelen halállal múlt ki.

A szabadság országokban (amennyiben még vannak ilyenek), lehet a szabadság ellen, a demokráciákban a demokrácia, a parlamentekben a parlamentarizmus ellen is beszélni. És írni. Diktatúrákban nem szabad a diktatúrákat bíráltni. Ez egyik legerősebb érv a szabadság mellett és a diktatúra ellen.

Valahányszor egy alkotmányt megsemmisítenek, teszik ezt azzal az indokkal, hogy a nép még nem érett meg arra, hogy önmagát kormányozza. Ugyanakkor azonban a diktátor elfelejti saját magát megvizsgálni, vajon elég érett ő arra, hogy a népet kormányozza.

A demokrácia a reménység. Ha egy demokrácia még olyan tökéletesen is, van benne reménység. Hogy valamikor jobb, teljesebb, tökéletesebb lesz. De legyünk igazságosak, a diktatúrában is van remény. Az, hogy meg fog szűnni. A demokrácia reménye: a demokrácia, amely nem fog elmúlni. A diktatúra reménye: a demokrácia, amely jönni fog.

Minden diktatúra azzal kezd, hogy ő tulajdonképpen több szabadságot fog adni, több demokráciát, mint a demokrácia. Ezzel szemben egyetlen demokrácia sem kezd azzal, hogy több diktatúrát fog adni, mint a diktatúra, több zsarnokságot, mint a zsarnokság. Hogy a diktatúra szabadságot ígér (egyébként ígért, amit azért sem válthatna be, mert ha beváltja, azzal öngyilkosságot követ el), ez is a diktatúra etikai gyávaságát bizonyítja.

A szabadság közhely? Frázis? De akkor miért ágyukkal és gépfegyverekkel küzdenek ellene? Miért kézigrávatokkal egy közhely, egy frázis ellen?

A szabadságnak vértanúi vannak. A világ fennállása óta milliók és milliók önként jelentkeztek, hogy meghaljanak a szabadságért. A diktatúrában is vannak önkéntes jelentkezők. De ezek érte nem meghalni, hanem belőle megélni akarnak.

A szabadságnak vannak vértanúi, a diktatúrának csak áldozatai.

Furesa. Évezredek óta magyarázzák a népeknek a szabadság bűnét és a diktatúrák erőseit. Mégis mindennap újra és újra kell kezdeni ezt a magyarázatot. Nap-nap után újra. De micsoda bűnök és micsoda erények lehetnek ezek, micsoda láthatatlan bűnök és láthatatlan erények, amelyeket ilyen évezredek óta tartó magyarázat után sem lehet megérteni. Sem megérteni, sem elhinni.

A diktatúra mindennap ul céger alatt jelenik meg. Vérfürvessé, tekintély állam. fali öntudat, stb. A szabadság nem változtatja állandóan nevét. Azt, amióta csak rácszmáltak, az emberek egy szóval hívják. Ezzel: szabadság.

Szót fogadni lehet a diktatúrának. De hinni benne? Azt, hogy éjszaka van, az ember legfőljebb tudhatja. De hinni csak abban lehet, hogy a nap fel fog kelni.

Már a király is szentesítette a konverziós javaslatot

Bukarest, április 6

Immár háromhónapos előkészítés, szabdosás és foltoztatás, meg szenvedélyes megvitatás után a kormány véglegesnek szánt új adósságrendezési javaslata csütörtökön szentesített törvénnyé vált. Kész tehát az ajándék az országnak a román husvára.

A képviselőház által a szerdára virradó hajnalban elfogadott konverziós javaslatot a csütörtökre virradó éjszaka a szenátus is megszavazta. Mégpedig korántsem akkora egyhangúsággal, mint a képviselőház. A tegnap hazaérkezeti Jorga professzor bejelentette, hogy nem szavazza meg a javaslatot, mert az rossz

Utána Filipescu Grigore, a konzervatív párt elnöke, majd személyes ellenfele: Manolescu volt miniszter és bankormányzó b.rálták a javaslatot. Florescu tudtul adta, hogy megszavazza, míg a nemzeti parasztpárt nevében D. R. Ioanitescu, a szociáldemokrata párt részéről Jumanca az ellenkezőjét közölték. A Magyar Párt nevében Gyárfás Elemér dr. kétségét fejezte ki afelől, hogy a törvény a hitelélet ujjaszületését fogja eredményezni. Ugyanilyen értelemben nyilatkozott a német Binder is.

A szakaszonkénti vita során a többség egyetlen módosító indítványt sem fogadott el, úgyhogy a javaslatot a képviselőházi formájában szavazták meg éjjelkor

176 szavazattal 15 ellenében. A szenátusban pedig jóval erősebb volt a javaslat elleni ellenzék, mint a képviselőházban, ahol csupán egyetlen vótum esett ellene.

Tatarescu miniszterelnök csütörtökön délelőtt 11 órakor kihallgatáson jelent meg az uralkodó előtt s aláírásra terjesztette elő a konverziós törvény szentesítéséről szóló dekrétumot. A király szentesítette az új adósságrendezési törvényt, amely a hivatalos lap délutáni, vagy pénteki számában már meg is jelenik s életbe lép.

A végrehajtási utasítás természetesen csak később kerül kidolgozásra és közzétételre.

Feltűnően utazgatnak a diplomaták

Barátságos tavaszi szellők lengedeznek a világpolitika fölött

Ujabb állomásához érkezett az olasz-francia barátkozás — Rómában kitűnő a hangulat az olasz-francia politikai együttműködésre. Páris, Róma és Prága egyaránt nagy érdeklődéssel várja a londoni tárgyalásokat, amelyekbe, hir szerint, bevonják az osztrák és magyar követeket is

Uj tanácskozás indul Törökországban a Balkán-egyezmény ügyében

Páris, április 6.

A már bejelentett és a közeljövőben esedékes sűrű politikai tanácskozásokat és a nemzetközi diplomácia nagy megbotulását a békülékenységi tavaszi meleg szellőcskéje előzi meg. Suvich olasz külügyi államtitkár londoni tisztelő látogatása, Dollfuss készülődése az angol kormányfőhöz, Barthou francia külügyminiszter Varsó-Prága-Belgrád-romai körutazása, Beck lengyel külügyminiszter tervbevett bukaresti útja és Titulescu román külügyminiszter külföldi látogatásai egyszerre és egyaránt érdeklik most a világsajtót, gáncsolási szándék azonban sehol sem mutatkozik, hanem ellenkezőleg: minden oldalról azt hangoztatják, hogy ami készül, az már régi akarát és vágy s úgy a középeurópai olasz tervezet, mint a leszerelés kérdésében a legmesszebbmenő jóindulat, engedékenység és megértés van jelen minden oldalon.

Ezt a tavaszi békeszelletet nyilván Benes legutóbbi nyilatkozata indította meg, viszont nem kétségtelen az sem, hogy Franciaország a tulajdonképpeni gazdája a nagy közeledési és megértési áramlatnak. Franciaország pedig semmi sem tesz ok és cél nélkül. Az a tény, hogy a nagy tanácskozásokból és diplomata-látogatásokból Németország kimaradt s a német

sajtónak nem igen van oka, hogy részt kérjen abból az édeskedésből, amely kezd általánossá válni, eléggé mutatja azt, hogy a francia politika iránya merre felé mutat.

A FRANCIA HAVAS-ÜGYNÖKSÉG UGY TUDJA ...

Suvich londoni látogatásával kapcsolatban a félhivatalos francia Havas-ügynökség úgy tudja, hogy Suvich Londonban valóban a középeurópai olasz tervezetről és a leszerelés kérdéséről tárgyal. Igaz az, hogy Eden angol főpecsétőr római tárgyalása nem sokat változtatott az olasz leszerelési állásponton, ennek ellenére azonban Olaszország álláspontja nem makacs és merev és Róma semmiesetre sem gáncsol el olyan megoldást, amelyhez valamennyi állam hozzájárulhat s amelyet különösen Anglia és Franciaország közösen elfogadhatónak tartanak.

A középeurópai kérdésre vonatkozólag, — folytatja a Havas — Suvich ismételtén kifejtéi kormány álláspontját: Olaszország nem akar Középeurópában két hatalmi csoportot szembeállítani egymással.

A tudósító végül azt fejtegeti: Rómában most nagyon kedvező a légkör a francia-olasz politikai együttműködésre.

A francia sajtó természetesen örömmel veszi ezt a jelentést, amint kihangsúlyoz

zott örömmel számol be arról is, hogy a francia hadviseltek Rómába érkezett vezetőit maga Mussolini is fogadta és nagyon szívesen beszédet intézett hozzájuk, hangsúlyozva, hogy az olasz és francia nép között minden egyében tul, szellemi rokonság is van.

A PRAGER PRESSE...

Benes németnyelvű félhivatalosa, a Prager Presse hosszú cikkben foglalkozik a külügyminiszter legutóbbi beszédével, amely természetesen teljesen fedi az egész csehszlovák kormány álláspontját. A lap ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy az olasz terv valóban nem lehet ellenszenves Csehszlovákia előtt, hiszen a kisantant-államszövetség öt éve igyekszik már megnyerni Bécs és Budapestet a gazdasági együttműködés gondolatának. Az viszont természetes, hogy Középeurópa érdekében a megoldást minél szelesebb alapokon kell keresni, mert a főcél az, hogy az együttműködésben valamennyi érdekelt állam kivétel nélkül részt vehessen. Ha aztán ennyire kíváncsok valamennyi középeurópai állam együttműködése, mennyivel kíváncsabb az, hogy azok a népek érezzenek legalább együtt, amelyek között szellemi és erkölcsi rokonság van.

A lap egyébként Suvich londoni tárgyalásai elé nagy várakozással tekint. Az

olasz államférfiu utja kétségkívül jelentős hatással lesz az olasz terv végleges kialakulására, annál is inkább, mert — a mint a Daily Telegraph jelenti. — *Sunich* kellő előkészítés után be akarja vonni a tárgyalásokba az osztrák és magyar követeket is.

ÚJ TÁRGYALÁSOK

A BALKÁN-EGYEZMÉNY KÖRÜL

A belgrádi Stampa török forrásból eredő értesülése szerint Barthou francia külügyminiszter körútjával szinte egyidejűleg nagy diplomata-találkozók lesznek a Balkánon is. *Jeftics* jugoszláv külügyminiszter Ankarába utazik s itt találkozni fog *Titulescu* román és *Maximos* görög külügyminiszterekkel. A három balkáni külügyminisztert azután *Tevfik Rüşdy* bey egészen Drinápolyig kíséri. Utközben kimerítő tanácskozások lesznek a Balkán-egyezménnyel kapcsolatban.

A török sajtó nagy jelentőséget tulajdonít annak, hogy a Balkán-egyezmény körüli újabb megbeszélések Törökországban, illetve Törökország európai részében folynak le.

Itt kell megemlítenünk, hogy szerdán a török—olasz kereskedelmi szerződést aláírták.

A BIZALMASAN FOLYÓ

CSEH—OLASZ TÁRGYALÁSOK

A német sajtónak is van hangja a fejlődőben levő ügyekkel kapcsolatban. Prágában nagy feltűnést keltett a *Deutsche Allgemeine Zeitung* jelentése, amely szerint a római hármass egyezmény eredményeképpen Csehország és Olaszország között már régóta tárgyalások folynak egy olyan megegyezés érdekében, amely első sorban gazdasági természetű lesz, de nem maradnak ki belőle bizonyos politikai szempontok sem. A német lap szerint a tárgyalások már annyira előre haladtak, hogy a létrejött megegyezés csak napok kérdése.

Sem Rómából, sem Prágából nem cáfolják ezt a jelentést, mindössze annyit mondanak, hogy a német lap megállapításai tulkoraik. Az olasz—cseh viszony az utóbbi időben valóban nagyon barátságossá vált, mutatják ezt Benesnek a nyilatkozatai is. Olaszország és Csehország egyaránt kijelentették, hogy a közelebbi összeköttetés a két állam között hasznos és szükséges, az ezt előkészítő eszmecserék azonban még alig indultak el.

További szigorítás az idegen szakemberek alkalmazása terén

Bukarest, április 6

A munkaügyi minisztérium leiratot intézett valamennyi munkaadói testület-hez és szervezethez az idegen állampolgárságú szakemberek alkalmazása kérdésében. Az UGIR most közli tagjaival ennek a leiratnak a tartalmát

Eszerint a munkaügyi minisztérium mostantól fogva csak abban az esetben adja meg a tartózkodási engedélyt az idegen szakembereknek, ha ezek pillanatnyilag belföldi szakemberek hiányában ürt töltenek be, avagy arra szolgálnak, hogy belföldi szakembereket képezzenek ki. Tekintettel arra, hogy a munkaügyi minisztérium tapasztalatai szerint a vállalatok a szükségesnél to-

vább is megtartják idegen szakembereiket, a jövőben a vállalatoknak igazolniuk kell, hogy mindent elkövettek a külföldieknek belföldi szakemberekkel való leváltása érdekében. A minisztérium csak is abszolút szükség igazolása esetén ad ezután tartózkodási, illetőleg munkaengedélyt idegen állampolgároknak.

Negyvenmillió font felesleggel zárult a múlt évi angol költségvetés

Amerika azonban csak 10 százalékat kapta meg köveléseinek

London, április 6.

A március végén lezárult költségvetési év érdekes adatait most hozták nyilvánosságra Angliában. A kimutatás szerint Anglia múlt évi költségvetése 40 millió font felesleggel végződött, ami annak tudható be, hogy

Anglia a múlt évben Amerikával szem-

ben fennálló háborús kötelezettségeinek csak 10 százalékat fizette meg.

A költségvetési feleslegből 3 és félmillió fontot háborús tartozások törlesztésére fordítanak, míg 36 és félmillió fontot fegyverkezési célokra fognak felhasználni.

Peches vasuti tolvajok

Ellopták a csikszeredai polgármester bőröndjét, de csak a város jóváhagyott költségvetése volt benne

Csikszereda, április 6

Az alábbi eset sem szokott mindennap előfordulni. Ritkán történik meg, hogy egy város költségvetésére pályázzanak a tolvajok. Egyes költségvetési tételekről szokott inkább a hír beszélni.

Faraga Viktor csikszeredai polgármester, a város szabályszerűen megszavazott költségvetési tervezetével jóváhagyás céljából Bukarestbe utazott. Az ügyet rendben és pontosan bonyolította le a belügyminisztériumban.

Visszajövet Ploesti és Brassó között eddig ismeretlen tettesek behatoltak a polgármester fiúkéjébe és kofferjét, benne a jóváhagyott költségvetéssel, elemelték.

Ugy látszik, a Brassó—Ploesti vasutvonalon egyre merészebben lépnek fel a

vonatfosztogatók. Még a városok költségvetéseit sem kímélik. Kétség sem fér ahhoz, hogy nem a számokkal teleírt papírlapokra pályáznak a hónapok óta igen nagy sikerrel dolgozó fosztogatók, hanem más értékekre. S éppen ezért, mert minden egyes esetben nagyobb értékeket sikerül elemelniük, a kérdéses vonal rendőrsége jobban kinyithatná a szemét, hisz nem egy-két, hanem az esetek egész sorozatáról van szó s így teljesen érthetetlen, hogy nem tudják soha sem kézrekeríteni a fosztogatókat.

Most mit csináljon szegény Csikszereda költségvetés nélkül. Legalább legyen bennük annyi udvariasság, hogy a rájuk nézve ugysis értéktelen irást küldjék vissza. Postán, nehogy megfogják őket.

Spanyolországban újra bevezetik a halálbüntetést

Jobboldali előretörés a képviselőházban — Ujra megkezdődtek az utcai harcok és zavargások

Madrid, április 6

A spanyol képviselőházban megkezdődött a döntő ütközet a köztársaság jobboldali és baloldali elemei között. Ebben a pillanatban az a helyzet, hogy a jobboldal került előtérbe, a baloldal pedig utcai harcokkal és zavargásokkal igyekszik megerősíteni régebbi tulsúlyát.

A képviselőház legutóbbi ülésén megszavazták azt a javaslatot, amely kimondja az alsóbbrendű papság újbóli államj támogatását. Az elfogadott javaslat szerint azok a papok, akiknek a jövedelme nem haladja meg az évi 7 ezer peszetát, megkapják az államtól régi államségélyük kétharmad részét.

A szavazást természetesen erős harc előzte meg, a baloldal azonban kisebbségben maradt. Külátás van az újabb kemény összecsúszásra is.

A kormány javaslatot terjesztett be a halálbüntetés egy évre való visszaállításáról.

A halálbüntetést a legelső köztársasági kormány törölte el, jobboldali körökben azonban azóta is állandó erős mozgolódás volt észlelhető a halálbüntetés visz-

zaállítására érdekében azzal az indoklással, hogy a folytonosan meginduló politikai zavargások és utcai harcok csak akkor szűnnek meg, ha a kormány a rendet és a nyugalmat a legszigorúbb és legelrettentőbb eszközökkel is biztosítani fogja. A kormány most elfogadta ezt az indoklást, s javaslatát ennek az indoklásnak a kíséretében terjesztette a képviselőház elé.

A megszavazott javaslat és a beterjesztett javaslat híre természetesen igen nagy felzúdulást váltott ki a szindikalisták munkásság körében. Az utcai zavargások több helyen kiújultak.

Saragossában a szindikalisták kihirdették az általános munkabeszüntetést. A kormány minisztertanácsot hívott össze, megállapította, hogy a saragossai általános sztrájk törvényellenes és katonaságot küldött a sztrájkolók ellen.

Malagában a tüntető munkásság összetűzött a rendőrséggel. Egy rendőr meghalt, többen megsérültek. A tüntetők azután felgyújtották a nitrogén-gyárat, amely teljesen leégett. A kormány ide is katonaságot vezényelt ki.

Főző és Weinréd megjelentek Szatmáron és utlevél ügyben „főzni” akarták a rendőrséget

Kik és milyen célból akarják beugratni a rendőrséget?

Szatmár, április 6

Ismeretlen tettesek a szatmári rendőrséget akarják kompromittálni.

Igy mondja az a rendőri jelentés, amely arról számol be, hogy elfogtak két nagyváradi férfit, akik egy szatmári utlevél-ügynöknek harmincezer lejt ígérték arra az esetre, ha nekik minden irás nélkül utlevélet szerez a rendőrségen. Az utlevél-ügynök nem vállalkozott erre, hanem bejelentette a dolgot a rendőrségnek. A

rendőrségen a két férfit figyelni kezdték és biztosak voltak abban, hogy az utlevél után határátlépési igazolvánnyal fog a két ismeretlen próbálkozni. A szatmári rendőrségnek ugyanis Pete határállomáson van egy rendőri kirendeltsége, amelyet Petrehus rendőrkormányzó vezet. Telefonon utasították hát a rendőrkormányzó, hogy ha a két férfi odaérkezik és pénzért határátlépési engedélyt kérnek, adja azt ki nekik, vegye fel a pénzt, az összeget

pedig a kiadott igazolványon az iktató szám helyett a dátum mellé írja be.

Ugyanakkor két rendőrtiszt kiment Petre és a rendőrség egyik szobájában elrejtőztek.

Rövid várakozás után a két férfi megjelent Petén és hosszas alkudozás után megegyeztek abban, hogy Petrehus komisszár 500 lejt ellenében kiadja nekik a határátlépési igazolványt. Ezután adott jelre a rendőrtisztek előbujtak rejtékhelyükből és letartóztatták a két embert. Bevitték őket Szatmárra, ahol kiderült, hogy az egyik férfi Weinréd Salamon nagyváradi ügynök, a másik Főző Jenő ismeretlen foglalkozású, szintén nagyváradi lakos. Arra vonatkozólag, hogy miért jöttek Szatmárra törvénytelen utlevélet szerezni, nem adnak kielégítő magyarázatot, de meglepő nyugodtan viselkednek és a rendőrségi kihallgatás során hangoztatták, hogy sokáig úgy sem maradnak letartóztatásban, mert magas protekciójuk és kitűnő összeköttetések vannak, s mintegy sejtetni engedték, hogy egyenesen megbízást kaptak arra, hogy a szatmári rendőrséget egy ilyen átlátszó ügybe beugrassák.

Az ember megáll ennél a vallomásnál és a fejéhez kap. Milyen okok, milyen gondolatok irányíthatják azokat a bizonyos „magas köröket”, hogy egy város rendőrségét így kompromittálják.

Még emlékeztet, hogy két esztendővel ezelőtt ugyanez a most lefogott Weinréd Salamon hasonló mahinációval akart Szatmáron hamis utlevélet szerezni. Akkor sem sikerült ez, akkor is letartóztatták, akkor is magas összeköttetésekre hivatkozott és valami mégis lehetett ezekben a magas összeköttetésekből, mert rövidesen szabadlábra került és — tudunkkal — ügye soha sem került főtárgyalásra.

Két évvel ezelőtt a szatmári rendőrkvesztori állásért folytak a harcok. Az idén — mint a B. L. részletesen megírta — szintén nagy volt a tolongás a szatmári kvesztori szék körül. Három kvesztor is versengett az állásért és végül a győztes a régi rendőrkvesztor, Pausan Gábor maradt, akit visszahelyeztek állásába.

Vajjon nem itt kell-e keresni azt a szándékot, amely a rendőrség presztízsére tör?

Vajjon nem itt kell-e keresni azoknak a támadó cikkeknek a hátterét, amelyek egy aradi román lapban a szatmári rendőrséggel kapcsolatosan napvilágot láttak?

Vajjon nem itt kell-e megtalálni Wein-

— Izületi csúszás és ischiasnál, neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel éhgyomorral bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy székletet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít.

réd és Főző urak ismételt szatmári kirándulásainak magyarázatát?

Az elfogott nagyváradiak természetesen diszkrétek és nem nyilatkoznak. Nem mondják, hogy ki küldte őket és nem mondják, hogy miért küldték őket. Nem mondják, hogy miért dolgoznak ilyen, az elfelejtett ochranára emlékeztető módszerekkel? Ők nem beszélnek még most sem, amikor az ügyesség is kibocsátotta ellenük a letartóztatási végzést. Ők hallgatnak.

Meddig?

Ez a magyarázata annak a rendőri jelentésnek, amely úgy számol be a történetekről, hogy „ismeretlen tettesek a szatmári rendőrséget akarták kompromittálni”.

*

Eddig szól szatmári tudósítónk értesítése az érdekes és egészen különös történetről. Mi le is adtuk szösz szerint az egészet, csupán egyetlen szerény megjegyzésünk volna: Szatmáron nem akad ügynök, aki 50 ezer lejért vállalta volna az utlevél megszerzését? Ez, — hogy úgy mondjuk, — kissé hihetetlen és semmi mást, csupán tudósítónk kivételes jóhiszeműségét igazolja.

NÉZZE MEG

BUTORKIÁLLÍTÁSUNKAT!

MODERN VONALAK

ELSŐRANGU MINŐSÉG

GYÁRI ÁRAK

KEDVEZŐ FIZETÉSI

FELTÉTELEK

SZÉKELY és RÉTI

BUTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

MAROSVÁSÁRHELY—BRASSÓ
BUCUREȘTI

Duca három merénylőjét életfogytiglani kényszermunkára ítélték, a színajai pör összes többi vádlottját felmentette a hadbíróság

Bukarest, április 6.

A színajai gyilkosság pörének tizenhatodik tárgyalási napján, csütörtökön délelőtt, elhangzottak az utolsó védőbeszéd és a vádlottak végszavai. Miután Barsan, Goga Eugen és Vasilescu-Cluj védők többi védőtársuk nevében is megértően enyhé ítéletet és felmentést kértek, Ignat tábornok-elnök tíz percre szünetet rendelt el, amely után felszólította a két vádbízt, van-e még valami hozzáfűznivalójuk védőbeszédekhez? A tagadó válasza Constaninescu fővádlott kapta meg a szót.

Az orgyilkos hangozta, hogy egyedül ő lünnős, a merényletet saját kezdeményezéséből és elhatározásából követte el, a többiek támogatása nélkül. Caranica, az egyik cinkos kérte, hogy rá is ugyanazt a büntetést szabják ki, mint Constantinescunak, Belimace pedig, a másik merénylő-társ kijelentette, hogy ők hárman magukra veszik az egész vádat, a hadbíróság tehát ne ítélje el a többieket, akik már három

hónapja ártatlanul ülnek börtönben.

Zelea-Codreanu Cornél, a „kapitány“, bizalmát fejezte ki a hadbíróság igazságérzete iránt. Zizi Cantacuzino-Granicerul tartalékos tábornok pedig meghatódott szavakkal azt hangoztatta, hogy ítéljék csak el, ha bűnösnek látják, ő már öreg ember, nincs senkije s a vádlottak padjáról, illetőleg talán a börtönből ugyanis csak a temetőbe mehet már.

Craintje Nichifor szerkesztő újból kijelentette, hogy nem volt tagja a Vaszárdának, semmi köze nem volt a színajai gyilkossághoz sem, a melyet helytelenít. Ő csak nacionalista tanár és semmi több.

A főbb vádlottak végszavai után Vasilescu-Cluj védő kérte a hadbíróságot, hogy ne szíjlíttassa ki rögtön a jilvai katonai börtönbe a vádlottakat, hanem az ítélet kihirdetése utánig tartsák őket őrizetben a Malmaison-kaszárnyában. (A katonai perrendtartás értelmében ugyanis a vádlottak nem lehetnek jelen az íté-

let kihirdetésénél.) Rövid tanácskozás után a hadbíróság úgy döntött, hogy teljesíti a védő kérését s a vádlottakat Jilava helyett abba a helyiségbe kísérték le, ahol a tárgyalás folyamán tartották őket fogva.

A hadbíróság déli 1 órakor vonult vissza itáléthozatalra.

ITELET

A hadbíróság 4 óra utánig tanácskozott s Ignat tábornok elnök egyenlőre 5 órakor hirdette ki az ítéletet, amely a következő:

Constantinescut, Caranicát és Belimacét, azaz a három színajai merénylőt a hadbíróság életfogytiglani kényszermunkára ítélte, míg a többi 49 vádlottat, élükön Zelea-Codreanu Cornéllal és Zizi Cantacuzino-Granicerul tartalékos tábornokkal felmentette a vád és annak következményei alól.

Ezzel a galád színajai orgyilkosság pörének tizenhatnapos tárgyalása végetért.

Politikai körökben ma is élénken tárgyalják Maniu és Titulescu külpolitikai beszédeit

Az első magyarországi visszhang a magyar felsőházban

Bukarest, április 6.

A politikai és diplomáciai élet, valamint az egész ország közvéleménye ma is hatása alatt áll Titulescu nagy külpolitikai beszámolójának, amelyet a képviselőház szerda délutáni ülésén Maniunak a revízió kérdésében elmondott interpellációjára válaszul tartott. A két nagy román politikai parlamenti találkozója és beszédváltása valósággal ünnepélyessé tette az ülést. Ugy a karzatok, mint az ülés-terem zsufolásig megtelt s Valeri pápai nunciussal az élén csaknem teljes számban megjelent a diplomáciai testület is. A beszédeket a rádió is közvetítette.

A gyorsírói jegyzetek alapján a következőkben foglalhatjuk össze röviden Maniu interpellációjának és Titulescu válaszbizetvének a pontos gondolatmenetét:

Maniu annak megállapításával kezdte felszólalását, hogy a békekötés óta elmúlt 15 esztendő sem hozta meg a kellő mértékben az ország megállapított határainak a remélt biztonságát és a lelki megnyugvást. A békekongresszus más határokat állapított meg, mint amiket a román nép várt, ennek ellenére — fájdalommal ugyan — belenyugodott a helyzetbe a szomszédokkal való békés együttélés kedvéért.

A Mussolini beszédének egyes kifejezései mintegy jóváhagyják a hivatalos magyar körök ismételt megnyilatkozásait a trianoni békeszerződés revíziójára és az utódállamok egyes területreszeinek a követelésére vonatkozólag. Ezeket a hivatásos jellegű megnyilatkozásokat Románia nem hagyhatja szó nélkül. Velük szemben Maniu leszögezi, hogy a trianoni szerződés által Románia nem kapott magyar területeket Magyarországtól, ezáltal Magyarországot nem fosztották ki, hanem csak az oly régóta várt történelmi és néprajzi igazságot állították helyre. Ha ugyanis a román terület egyes részein vannak is nemromán bekelekedések, ezek csak a tudatos és szüntelen gyarmatosításnak, magyarosításnak tulajdoníthatók, továbbá annak a ténynek, hogy a magyar kormányok elősegítették a városoknak zsidó elemekkel való előzőnlését, amelyeket magyaroknak tartottak. Pedig ez a szorgalmas és vállalkozó elem se nem magyar, se nem román, hanem zsidó. Nem mi vagyunk a hibások abban és nem hibás a különben igen derék és hazaszerető magyar nép sem, ha elődei a Duna és Tisza sávjaira telepedtek s ezer év alatt nem tudták uralni se társadalmilag, se nepra-

zilag a közeli völgyeket és hegyeket.

— Erdély és a Bánság nevében, mint ezeknek a területeknek egykori képviselője és mint erdélyi, felelem szííamat a trianoni szerződés mindenféle érintése ellen, mert az az önrendelkezés jogá alapján szentesítette a román nép örökös egyesülésre való elhatározását. Nem kételem, hogy az ország kormányva kötelességének fogja tartani megelőzni az ilyen hivatalos megnyilatkozásokat, amelyek gátolják a béke megszilárdulását és a polgárok lelki nyugalmanak az állandóságát.

Maniu ezután utalt arra, hogy angliai előadássorozatában maga Bethlen István gróf is már csak független önkormányzatot kért Erdély számára, ami túlhaladt álláspont. Még Arad, Nagyvárad, Nagykároly és Szatmár sem szakíthatók el Erdélytől, mert közlekedési és áruforgalmi gócpontjai a román folyóvölgyeknek. A magyarok különben már ezekben a városokban is elvesztették a többséget.

Igaz, hogy Magyarország nagy gazdasági és pénzügyi nehézségekkel küzd, de mindez a háború és a válság következménye s általános a mezőgazdasági jellegű országokban. Az orvoslás azonban nem a revízió, azaz új háború által érhető el, hanem a délkelet-európai államok hatalmas szövetsége révén.

Ezzel kapcsolatban Maniu kimerítően ismertette tevékenységét a Duna-konföderáció megteremtése érdekében, amely, szíínte, az egyedüli helyes megoldás. Magyarország szempontjából is előnyösebb egy igen fontos szerep a Duna-szövetségben, mint a szüntelen nyugtalanság és a szomszéd-államokkal való békétlenkedés.

Végül Maniu négy kérdést tett fel a külügyminiszternek a revíziós megnyilvánulásokról és a délkelet-európai államok szövetségéről való véleményét illetőleg.

Miután Bratianu Dinu csatlakozott Maniu interpellációjához és magasztalta Titulescu tevékenységét, a külügyminiszter hosszasan válaszolt.

Titulescu válasza

— A trianoni szerződés — ugymond — inkább a kiegészítés eszméjét idézi fel, semmint a megcsonkítás eszméjét. A román külpolitika egyébként a nemzeti egységből indul ki s a közös érdekekkel bíró államokkal való együttműködés útján a mindig nagyobb nemzetközi csoportosulásokra törekszik.

Ezután Titulescu megkülönböztetést tett az olasz és magyar revíziós mozga-

lom között. Előbbi csak elvi, nagylelkű és szóbeli, utóbbi gyakorlati, pozitív, nyílt, önző és rendszeresen gáncsolja az adott rend megszilárdulását.

— Ha ezt a megkülönböztetést teszem, — folytatta a külügyminiszter — ezzel nem akarom mentegetni egyik revízionizmust a másikkal szemben. Mindkettőt elfogadhatatlannak és károsnak tekintem. De ha az olasz revízionizmus Románia számára csak téves felfogás, a magyar revízionizmus bűnös felfogás.

Hangoztatta a továbbiakban, hogy Románia nem ijed meg a revíziós megnyilatkozásoktól, mert háromszoros bástya védi: jogi, erkölcsi és politikai.

A népszövetségi alapokmány 19-ik szakasza értelmében, amelyre a revíziós országok folyton hivatkoznak, a békeszerződések megváltoztatásához egyhangú hozzájárulás szükséges.

— Más szavakkal, a revízió sorsa a mi kezünkben van s csak akkor lehetséges, ha mi akarjuk — mondotta Titulescu. Magyarország revíziós követelésére pedig Románia és a kisanant többi állama határozott „nem, nem, sohá“-val válaszolt s nincs erő a világon, amely rábírná minket arra, hogy ezt a választ megváltoztassuk. S nincs nemzetközi tekintély, amely a mi akaratunk nélkül rendelkez-zék a mi területeink fölött, mert bármely állam területei kizárólag az ő alkotmá-

nyától és nemzeti parlamentjétől függ.

Behatóan ismertette ezután Titulescu a Népszövetség újjászervezésére irányuló revíziós akciót s megemlítette azt a biztosítékot, amelyet Franciaország a kisanantnak a múlt év június 7-ikén adott arra nézve, hogy nem engedi meg az egyhangú eljárás módosítását a revízió kérdésében.

A trainoni békeszerződést, mint ítéletet, annakidején a nagyhatalmak hozták meg s ez ellen az ítélet ellen nincs felbevezés. Középeurópa határainak kérdése befejezett pör s nem olyan pör, a melynek most kell kezdődnie. Megítélt dolog ez.

Hosszasan beszélt a következőkben Titulescu Románia politikai biztosítékairól: a kisananttról, a balkáni antanttról és annak jelentőségéről, valamint a Szovjetszövetséggel létrejött egyezményekről.

A Duna-szövetség megvalósításának kérdésével kapcsolatban rámutatott a jelenlegi középeurópai helyzet feszültségére és megoldási nehézségeire. Különben egyetért Maniuvall abban, hogy a középeurópai államok közötti szoros együttműködés az egyetlen megoldás a Duna-medence helyzetének megjavítására és lehetségszerűen boldogulására. Románia meggyőződéssel támogatja és igyekszik elősegíteni a Tardieu-terv megvalósulását, mert bizonyos, hogy a fejlődés valóban az új nemzetközi alakulatok felé sodorja az államokat, egyre nagyobb gazdasági és politikai egységek felé.

Románia még nem mondta ki szavát a nemzetközi fejlődésben. Ezért a revízió nemcsak az ősi birtok megcsonkítása volna Romániára, hanem egységének és történelmi jogainak az elrablása is.

— Azoknak tehát, akik ma a revízió útján a multhoz való visszatérésről beszélnek, azt válaszoljuk: a mult a tettek volt, a jelen senkié, de a jövőt nem adjuk, mert ez a legdrágább javunk.

Titulescu külügyminiszter nagy külpolitikai beszámolóját sürűn szakította félbe az egész Ház tapsvihara.

Magyarországi válasz Maniunak és Titulescunak

A bukaresti képviselőházban lezajlott külpolitikai vitának első magyarországi visszhangja a magyar felsőházban hangzott el. Somsich László gróf adott választ Maniu és Titulescu kijelentéseire.

Somsich László gróf tagja volt annak a küldöttségnek, amely Trianonban a békekötésnél Magyarország részéről szerepelt. Ebben a minőségében is szólalt fel, hangsúlyozva, hogy távolról sem akarja megelőzni a hivatalos magyar álláspontot, azonban a felsőház teljessége előtt kötelességének érzi választ adni azokra a kijelentésekre, amelyek a román képviselőházban hangzottak el s a melyek nem fedik a történelmi tényeket. Somsich gróf szerint, Magyarország Trianonban egyáltalában nem tárgyalhatott, mert a magyar küldöttséget alig hallgatták meg, kifogásait és kívánságait egyáltalában nem vették figyelembe. A trianoni békét, szíínte, rákényszerítették Magyarországra és az egyoldalú diktátum volt. Ő, mint a magyar küldöttség tagja, állíthatja és bizonyíthatja, hogy a magyar bejelentéseket egyáltalában nem tárgyalták, még azokat a beadványokat sem, amelyeket az ötös tanácshoz nyújtottak be.

Visszahelyezik a nyelvvizsga ürügyével elbocsátott magyar vasutasokat

Eredménnyel járt a magyar képviselők közbenjárása

Bukarest, április 6.

Az országosan feljajdult kisebbségi vasutaspanasz megnyugtató módon nyert elintézészt. Mereuta, a vasut vezérigazgatójának rendelkezése

ma az összes nyelvvizsgán elbukott és legutóbb elbocsátott kisebbségi vasutasokat visszahelyezték állásukba.

Az örvondetes intézkedés annak a panasznak elintézése, amelyet Szabó Béni, dr. Gyárfás Elemér szenátor, dr. Pál Gábor képviselő emeltek Mereuta vezérigazgatótól a román nyelv nem megfelelő tudása miatt tömegesen elbocsátott kisebbségi magyar vasutasok érdekében. A tiltakozó panasz rámutatott a személyzeti

szabályzat 160. szakaszára, amelynek értelmében az elbocsátás törvénytelen volt. Mereuta vezérigazgató a kérdést nyomban áttette a vasut jogügyi osztályához és a választ mára ígerte. Szabó Béni, dr. Gyárfás Elemér és dr. Pál Gábor ma újra megjelentek és Mereuta vasuti vezérigazgató közölte, hogy

a panaszt áttanulmányozták, jogosnak találták, az elbocsátó rendelkezést visszavonják és az érdekelt alkalmazottakat állásukba visszahelyezik.

A vasut vezérigazgatója elfogadta még az idősebb vasutasok előterjesztését is, hogy később, korhatár előtt is történhessék nyugdíjazás.

Dévai csendélet

A mezőgazdasági kamara tisztviselői csinálják a legtöbb botrányt
Kéi érdekes törvényszéki tárgyalás

Déva, április 6

OH. A KAMARA, A KAMARA

Nem nagy öröm számunkra leírni azt, hogy: dévai mezőgazdasági kamara. Azt a látszatot keltheti, mintha szándékosan „utaznánk” erre a nemes rendeltetésű közintézményre, hogy olyan gyakran foglalkozunk vele. Nincsenek ilyen irányú ambícióink, de hát kényszerítve érezzük magunkat erre. Először: a kamara volt elnökéről kiírt, hogy könnyelműen gazdálkodott a kamara pénzével és a vetőmagvak vásárlására kiutalt kormánypénzből egy és háromnegyed milliót beutalt a saját magánbankjába, a honnan a kamara nem tudja a pénzt visszakapni. Másodszor: egyik hivatalnok hangosan antiszemitizál, zsidó földbirtokosnak nem hajlandó gyümölcsoltványokat kiszolgáltatni. Harmadszor: a kamara mérnöke ellen egy volt miniszter a hamis eskü vádját emeli, s amikor a kamara mérnöke lovasias elégtételt kér, a volt miniszter megtagadja azt, s hírlapi nyilatkozatban kijelenti, hogy a mérnök ur várja be a kamaránál elkezdett milliók ügyében folyamatban levő vizsgálatot. Negyedszer és legutjában a kamara két hivatalnok kívánczik a nyilvánosság elé. Éjjeli csendháborítást, utcai botrányt követek el, ami rendőri beavatkozást vont maga után. Az utóbbi eset két főszereplője, mint mondtuk, szintén a dévai mezőgazdasági kamara hivatalnok-gárdájának illusztris tagjai. Nevüket mindjárt ide is iktatjuk: Susan Nicolae és Miocu Gheorghe.

Színhely: Déva egyik utcája, Salamon Jakab szikvizgyáros háza, éjjel tizenegy óra körül. A házban egy békés polgár és a család négy nőtagja alszik. A békés polgár egyszerre csak arra ébred, hogy a ház folyosóján hangos lármát, ajtó és ablakdörömbölés folyik. Kiugrik az ágyából és úgy, amint van, lenge toalettben kimegy a folyosóra, megnézni, hogy mi történik.

Salamon két duhaj fiatalembert pillant meg, megkérdi tőlük, hogy mit akarnak, mire az éjszakai látogatók olyan módon válaszolnak, amelyből az éjszakai nyugalomból felzavart polgár rögtön megtudhatja, hogy a látogatás célja semmi más, mint egy kis antiszemitizmus jellegű éjjeli csendháborítás. Salamon bátor ember, megragadja az egyik látogatót és ki akarja tessékelni, de a következő pillanatban ott a másik látogató is — és ő maga gurul lefelé a lépcsőn az udvarra. Mire leérkezik, a lenge alsónak csak egyik szára van rajta, a másik fele az egyik támadó kezében maradt.

Az éjszakai jelenet természetesen hangos kísérettel zajlik le. A család négy hölgy tagja is felébred és kórusban kiáltanak segítségért. Salamon közben egérutat nyer és úgy, ahogy van, meztelán és éjszakai toalettjével félig megkopaszta, rohan rendőrt, akivel kocsin érkezik vissza házához. Közben az éjszakai támadók egyike, kalapját hátrahagyva, megugrik a tett színhelyéről. A másikat feltartóztatja egy kapitány tisztviselője, egy grancsár katonája.

Susan Nicolajt a rendőrség elvezeti, reggel felveszik a jegyzőkönyvet és szabadonbocsátják. Miocu Gheorghe csak másnap sikerül előállítani. Hogy mivel védekeztek, nem fontos. Nem is derült ki világosan, hogy mi is volt tulajdonképpen a botrányokozás indító oka. — Majd kiünik a törvényszéki tárgyaláson. Mert a jegyzőkönyv a rendőrségről átkerült az ügyészségre.

Tízlelettel kérdezzük az illetékeseket: — mikor szünek meg végre a sorozatos botrányok és felháborító esetek a dévai mezőgazdasági kamaránál?...

Két törvényszéki eset

Két érdekes ügyben hozott ítéletet a dévai törvényszék.

Az egyik a hunyadmegyei Bos község közbirtokosságánál történt sikkasztási ügy, amelynek vádlottjaként Herboi Petru pénztáros állott a törvényszék előtt. Bos község közbirtokosságának pár száz hold erdeje van, amelynek jövedelmét a vajdahunyadi erdőgondnokság pénztárához kell a közbirtokosságnak befizetnie. Ezt a műveletet a pénztáros, Herboi Petru szokta elvégezni, minden különösebb ellenőrzés nélkül. Némrégén Stana Dumitru állami tanító személyében új elnököt kapott a közbirtokosság. Az új elnök azzal kezdte működését, hogy felülvizsgálta a tulajdonosi hátszálkával felruházott pénztáros működését és elszámolásait. Az elnök rövidesen megállapította, hogy bizonyos visszaélések történtek, mégpedig nyugtáknak hamisítása által.

Az erdőhivatal több olyan befizetés sürgős eszközölését követelte, amelyekről a pénztáros azt állította, hogy megtörténtek és nyugtákkal igazolta is ezt az állítását. Ezeket a nyugtákat vizsgálta a közbirtokosság új elnöke, amikor rájött, hogy a nyugtáknak egy része hamisítva lett. Jelentette az esetet az erdőgondnokságnál, amely aztán feljelentést tett a dévai ügyészségnél.

A törvényszéki tárgyaláson a kiküldött szakértők jelentéséből az tűnik ki, hogy bár történtek szabálytalanságok, csak egy esetben állapítható meg a nyugtahasználat és sikkasztás ténye, mégpedig 10.600 lej összeg erejéig. A törvényszék bűnösnek mondta ki Herboi pénztárost és három hónapi elzárásra, az elszikkasztott összeg visszafizetésére és 2086 lej perköltség megfizetésére kötelezte.

Érdekes az ügyben az, hogy Herboi Petru még ma is pénztárosa a közbirtokosságnak és eddig semmiféle intézkedés nem történt állásából való felfüggesztésére.

★

A másik ügy egy kis szőlőművelő, amely a petrozsényi munkásbiztosító-pénztár rovására követelt el a vádlott, de öthónapi fogházat kapott érte.

Todea Josif, aki jelenleg katonai szolgálatot teljesít, tavaly munkanélküli volt és beteg lett. Pénzre és orvosságra lett volna szüksége s ezért elhatározta, hogy

Borzalmas erejű árvíz pusztít Amerikában

Többmillió dollár kár az eddigi kár — Colorádóban és Nebrascában hóviharak pusztítanak

Newyork, április 6.

Viskonsin és Oklahoma amerikai államokban borzalmas erejű árvíz pusztít. Az áradat Hudson város közelében áttört a 150 láb magas országtűt gát-töltést s a gát részen 50 láb magashól zuhog alá a hatalmas víztömeg, amely az egész alacsonyabban fekvő környéket — egyetlen beltengerré változtatta át.

Az áradat háztartásokat sodor magával. Több városban a gázvezeték felrobbant. Az anyagi kár már eddig is több millió dollár kár. Az eddigi jelentések 10 halálos áldozatról tudnak.

Rocky Mountainsban, valamint Colorádóban és Nebrascában heves hóviharak tombolnak. Az anyagi kár ezeken a helyeken egyelőre felbecsülhetetlen.

Náci-csapat segítségével Németországba szöktek a linzi börtönből megugrott osztrák szociáldemokrata vezetők

Linz, április 6.

A linzi fogházból megszökött szociáldemokrata vezér Németországba távozott haza kedveséhez. A távirat szerint úgy ő, mint társai megérkeztek Németországba és teljes biztonságban vannak.

A Linzer Tageblatt megállapítja, hogy a szökevényeket az Inn tulsó partján náci-csapat várta azzal a feladattal, hogy fedezze a menekülők útját. A lap csodálkozva teszi fel a kérdést: Vajon a bajor

igazságügyminiszter mi készítette arra, hogy felkarolja az Ausztriában felkelés szökevényeket Németországba a szociáldemokraták a gyűjtőtáborokban szökevények? Megváltozott volna Németország véleménye vagy csak annyiról van szó, hogy a náci érdemeket akarnak most már szerezni a nemzetközi szociáldemokraták előtt, mintán a németországi szociáldemokráciát sikerült megfojtaniok?

„Sógor, ne hagyjatok elvérezni...”

Gyilkosság az erdővidéki Baróton

Barót, április 6

Baróton, az Erdővidék központját jelentő nagyközségben szerdán szöktek meg a betűvadászt, amelyre a környék falvából rengeteg ember áramlik be. Hosszu éveken keresztül mindig csendben és különösebb esemény nélkül zajlott le a baróti hetipiac s csak most, április 4-én történt olyasmi, amiről sokáig fognak beszélni Erdővidék csendes falvaiban.

A vásár végén, amikor a falvakból beözönlött emberek rendszerint a vendéglőbe térnek be kicsit falatozni s néhány pohár sört meginni, megrendítő gyilkosság történt.

Délután 2 óra körül oszlott szét a be-

tűvadász s ekkor tért be a Czelch-féle vendéglőbe Barta Izsák olaszteleki gazdálkodó is. A sógora társaságában lépett be a vendéglőbe, helyet foglalt és bort kért. Elmerülve a beszélgetésben, észre sem vették, hogy néhány társával együtt a hátuk mögé telepedik le Molnár Mihály olaszteleki gazda is. Az újonnan érkezettek sört kértek. A vendéglős felvette a rendelést és a söntésbe ment. Még ki sem hozta a megrendelt italokat, a mikor a gyilkosság megtörtént. Olyan villámgyorsan játszott le, hogy a vendéglőben tartózkodó 35—40 ember semmit sem vett észre a gyilkos borzalmas munkájából. Csak akkor lettek figyelmesek arra, hogy valami rendkívüli történtet mégis, hogy Barta Izsák hirtelen

LEGYEN MINDENKINEK TISZTA VÉRE

Bőrhajók: Kifűzők, Furunkulusok

Fájdalmak, Kószvény Reuma

Lábaj: Görcs, Flébit

Midőn tisztátalan a vér, rosszul kering, megmérgezi a szervezetet, számos balesetet idéz elő avagy a bőrfelületen dobja ki magából a tisztátalan elemeket. A vérkeringési zavarok az erek túlfeszültségében, a húgsav kiválasztulagasságában és hát-és főfájásban nyilvánul meg leginkább. Azután megdagadnak az erek, megjelenik az aranyér, a gőrcsér, majd ezeknél is súlyosabb helyzet áll elő: a gennyedés, a flébit. Az artritikusoknak meg nyilvánulnak a csúszós, kószvényes, reumatikus fájdalmak, s nem marad el az egzéma sem, kiütés az akné, a bőrhámlás, mindennemű kiütések, furunkulusok, a psoriasis, a szikozis, az eritem. Ugyancsak a rossz vér okozza a nőknek a különféle bántalmakat s teszi őket nyomorékká a sok fibróm meg daganat folytán. Lehet-e a vértisztítást megelőző s az az ellen határozottan küzdeni? Természetesen, hogy lehet és pedig a

RICHELET VÉRTISZTÍTÓ

Illetve a vérfelfrissítő gyógymód

alkalmazásával, amely közvetlenül gyógyítja a baj forrását, semlegesíti a gyulladást és végül eltünteti. Sikertelenségről szó sem lehet, bármilyen régi vagy súlyos legyen a betegség, mivel a gyógykezelés azonnal érintkezik a vértestekkel, a vérfolyadékkal s így a hatás közvetlen, a beteg gyógyulása biztos, tökéletes. Mivel senki sem kényszerítheti, hogy szavainknak hitelt adjon, íme néhány igazolás azokról a betegekől, akik a legjobb terjesztői e kiváló gyógymódnak, s akiket könnyen ellenőrizhet:

16 év óta lábszáraimat rongálta a fekély s a gennyedés nem akart megszűnni. Ferjem reumában szenvedett. Orposunk ajánlotta az ön Richelet vértisztítóját, amely megmentett bennünket s újra dolgozhattunk.

SULLIVAN és neje
Villeneuve-le-Roi (Seine-et-Oise).

20 év óta kinor az egzéma. Miután mindent hiába próbáltam, örömmel tapasztalom, hogy pontosan követve a Richelet gyógymódot, megmentettem a súlyos betegség minden következményétől.

Sylvain POLET
19, Rue Saint-Nicolas, Rouen.

Minden üveghez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoires L. RICHELET din Sedan 6 Rue Belfort Bayonne (Franciaország) Romániai vezérk. viselő Jules DILLAN. Bukarest, 4 Strada Pitir Mos

len hátrahanyatlott és elhaló hangon felnyótt:

— Sógor, ne hagyjatok elvérezni!

Akkor látták, hogy Barta Izsák nyak szírtjéből ömlik a vér. Valaki megszúrta. A megremült emberek azonnal átszaladtak Győrőbrő Mihály dr. körvörshöz, aki átsietett a vendéglőbe és megvizsgálta a hátulról lecsúszott Barta Izsákot. Azonnal látta, hogy nem segíthet rajta, ezért azt az utasítást adta, a vérző sebet bekötözve, hogy Bartát sürgősen szállítsák haza Olasztelekre.

A titokzatos korcsmai gyilkosság áldozatát gépkocsira is rakták, de élve már nem tudták beszállítani a Baróti szomszédos Olasztelekre, mert a hatalmas vérvesztésű Barta Izsákot már utközben megölte.

A véres bűntényt a baróti csendőrsön is bejelentették, amely megindította a nyomozást. A gyilkos nem lehet más, csak Molnár, aki a kocsmában támadó zűrzavart felhasználva, nyomtalanul eltűnt s azóta sem került elő. Valószínűleg azért ölte meg Bartát egyetlen jó irányzott bicaskaszurással, mert az évekkel ezelőtt Molnár testvérét egyszer elverte.

Barta Izsák egyébként csendes, józan életű ember volt, akit éppen példás életmódja és deréksége miatt választották meg a magyar párt olaszteleki tagozatának elnökévé.

Nyomtalanul eltűnt gyilkosát most a csendőrség az egész vidéken keresi.

— Meghűlésnél, nátha, ázsnál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarrusnál, valamint idegfájdalmaknál és szaggatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűn nagyon jól tesz, mert a gyomorbeicsatornát alaposan kitisztítja és dezinficiálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít. Egerem orvosainak véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható s ezért használata járványok idején is igen elcsesztőnek bizonyul.

Mussolini a francia és olasz erkölcsi rokonságról

Róma, április 6.

Mussolini olasz miniszterelnök tegnap fogadta a francia hadviseltek Rómában időző vezetőit és szívélyes hangon beszédet intézve hozzájuk, a következőket jelentette ki:

— Ha kíváncsiak és valamennyi együttműködése, annál szükségesebb kíváncsabb az olyan népekre, amelyek között erkölcsi rokonság van!

HIREK

Baradlai László:

Csicsanekné panamája

Csicsanekné felvette az új kalapot. Az idei husvétit dívatot. Fehér panamából, jobboldalt egy kicsit kajlán felhajlva, baloldalt egy kicsit csálén lecsapva. Csicsanek ur, aki kishipatalnok a sodronygyárban, öt napig dolgozik egy ilyen kalapért. Öt napig gürcöl reggeltől estig az íróasztal mellett és türi Gang urnak, a gyomorbagos igazgatónak szeszélyeit, türi Révésznek, a főkönyvelőnek sötét intrikáit. Mindezzel azonban Csicsanekné nem törődik. Ő olvasta a „Dívat és Gáz” című szakközlemben, hogy az idén a le és felcsapott panama a dívat, hát megvette magának. Majd takarékoskodni fog. Csicsanek urnak ugyanis meg kellene találni a cipőjét, az még várhat. Elvégre egyelőre nem esik az eső. A feketéjéről is lemondhat. Ugysem tesz jót a szívének. Mondta az orvos is, hogy kimélni kellene a szívét. Így legalább kimélik, azonkívül palahogy be lehet hozni a panama árát is.

A fontos, hogy rajta van az új kalap. A korzón feszít benne. Egy kicsit utána néznek. Össze is mosolyognak. Szokatlan az új kalap. Nem baj. Az ujitókat mindig kinevezték. Volt olyan is, akit máglyán égettek el. De a világot mindig az ilyen ujitók viszik előre.

Az asszonyok pukkadtak. A husvétit ebéd mindenütt rosszul sikerült. A levesnél kezdődött.

Persze, a Csicsaneknének már van, csak nekem nem telik. Te csak a hasadra gondolsz, de arra nem, hogy a kétéves kalapomban már nem mehetek ki az utcára. Röhögnek rajtam az emberek.

A legjobban Révészné dühöngött. Egy ilyen Csicsaneknének, akinek az ura csak második segédkönyvelő, már van új panamája. Neki, akinek az ura főkönyvelő, nincs. Szégyen és gyalázat. Minek is nősnél az olyan ember, akinek külön kell magyarázni, hogy az asszonyra husótkor új kalap való?...

És általában miből telik ennek a Csicsaneknek?

Kedden, mikor Révész ur rosszkedvűen, ünnepek utáni hangulatban bement a sodronygyárba, Csicsanek már ott körmölt és el nem tudta képzelni, hogy Révész ur miért nem fogadja a köszönését.

Révész ur később bement az igazgatóhoz. Hosszasan tárgyaltak arról, hogy az irodából kit kellene leépíteni? Nagy a rezszi, sodronyban megcsappant a kereslet, az irodai személyzetből el kell találni külön. De ki legyen az?

Révész urnak eszébe jutott a felesége és óvatosan elhelyezte az aknát:

— Talán a Csicsanek.

— Csicsanek? — gondolkodott el Gang az igazgató. Azzal a négyezeröttszáz lejjével, szegény?

Igy mondta az igazgató, mert amikor a gyomorbagos nem kizotta, alapjában véve finom ember volt és irgalmas lélek.

— A, annak telik otthonról — mondta most már belemelegedve Révész ur — a felesége ezüstrókat és ujjaita panamakalapot visel.

Az ezüstróka ugyan nem volt igaz, de mikor az ember intrikálni kezd nálaki ellen, már átsiklik az apróbb dolgokon. Ezt költői szabadságnak nevezik.

Mindenesetre az igazgató bekapta a horgot. Már bele is ment abba, hogy elsején Csicsanek repül. Révész az ebédnél kellemes ajándékként nyújtotta át a hírt a feleségének:

— Na, fiam, nyugodt lehet. Csicsanek elsején repülni fog.

Révészné ránézett az urára és szeliden így fakadt ki:

— Maga hülye! Eső után köpönyeg. Most már repülhet, de mégis csak Csicsanekné lesz a dicsőség, hogy először neki volt a városban új panamája.

— Egy előkelő amerikai jogász bukaresti látogatása. Bukarestből jelentik: Az amerikai ügyvédek szövetségének elnöke, Charles Seymour szerdán a román fővárosba érkezett. Az előkelő vendég látogatást tett az igazságügyi palotában, ahol ünnepélyes külsőségek között a bukaresti bírák és ügyvédek fogadták.

— Az utcán is románul... Csikszeredából jelentik: Néhány héttel ezelőtt nagy felháborodást váltott ki Bárlea István csikrákosi állami tanító azon intézkedése, mellyel megtiltotta az iskolás gyermekeknek, hogy a jövőben „Dicsértések a Jézus Krisztus” köszöntést tovább használják. Az érthető felháborodás oly nagy volt, hogy a község római katolikus plebánosa feletteseinek fel is jelentette a tanítót. Az ügyben most folytattak le vizsgálatot, melynek során a tanító azzal védekezett, hogy neki a szóbanforgó köszönés ellen nem volt kifogása, csupán azt akarta és akarja tisztán nemzeti szempontból a jövőben is keresztülvinni, hogy a román nyelvű állami is-

kolában járó gyermekek az utcán is román nyelven köszöntsék a járókelőket. Tán felesleges is megírunk, hogy a fenti védekezés után a tanítónak semmi baja sem történt.

— Egy híres bécsi színésznő halála. Bécsből jelentik: Tragikus körülmények között és teljesen váratlanul halt meg szerdán este Hansi Niese, az európaszer- te ismert híres bécsi színésznő. A zene- akadémián tartott előadásán szerepelt s előadás közben olyan rosszul lett, hogy a mentőket kellett hozzáhozni. A mentők el is robogtak vele az egyik szanatórium felé, Hansi Niese azonban már utközből kiszorított.

ABLAK

Előttek mennek. Az egyik egy óriás. Ugy százkilencven centiméter. A másik legfeljebb fél méter. Alig látszik ki a földből. Egy más kezét fogják. Már úgy, hogy a nagy ember lenyújtja a kezét, a kicsi feinyújtja a magáét. A két kéz, a nagy és a kicsi, valahol találkozik és fogják egymást. Apa és a kisfia. Beszélgetnek. Helyesebben, csak az apa beszél. Beszél? Prédikál! A kisember hallgatja. En is. Kénytelen vagyok. Olyan messze van a magas ember a kicsitől, hogy a diskurzus már csak a kettőjük közti távolság miatt is hangos. Mondja az apa: — Nem olyan időköt élünk, barátocskám. Minden fillért véres verejtéssel keresek. Apád reggeltől estig dolgozik. Kilehelem a lelkem értetek. Ezt véd eszedbe, kérék. A gyerek — lehet hároméves — hármat lép addig, míg az apa egyet. Komolyan lép és komolyan hallgat. Az apa tovább beszél, vádlón, keserűn, mint az ügyész. — Te nem becsülsz meg semmit, barátom. A ruhádat eltéped, a gombod leszakítod, a cipőt károsan kopatod. Apád dolgozik, mint egy állat, hogy neked legyen ruhád, gombod, cipőd. Figyelsz rám? A gyerek látszólag egy kutyát nézett a tulsó oldalon, de most elkapja a fejét, vékony hangja van: igenis. — De ez nem megy, hékás. Játék kell, megkapod, megund. Cukor kell, megkapod, megeszed. Ahelyett, hogy... Az ügyész vádbeszéd zavarát köhécselésbe ful, hogy aztán még erősebb legyen: — Ahelyett, hogy megbecsülnéd, amit kapsz. Mert apa se tart örökre. Ha ennyit kell neki dolgozni folyton, akkor egyszer csak elkopik a két keze, nem lesz keze, amivel dolgozzék. Meg elkopik a feje, nem lesz mivel gondolkozzék, hogy honnan teremtsen elő pénzt nektek. Mi lesz akkor? Ezt így gondold meg. És ehhez tartd magad. Így lesz? A gyerek kicsit felfelé néz, ahol igen nagy magasságban apa fejét, szigorú száját gyanítja. Szegényke. Szegény mai gyerek. A mai apák persze így beszélnek a gyerekkel már akkor, mikor még alig típek. Mi jogsz zkorunkban hallottunk ilyen apai szavakat. Látni vélem hátulról is a pöttöm kis legény mély megrendültségét. Mennek tovább, most kicsit szótlanul. Pereces ember áll a sarkon. A gyerek keze kicsúszik az apja kezéből. Az apa megáll: Mi az? — kérdezi. A gyerek tátott szájjal bámul a perecekre. Nyel egyet. Aztán felnéz, fel a magasba, az apjára és a hangja elnyulik, mint az édes, jó mézes madzag: — Vegyétek nekem egy perecet!

1900 ember, 2800 magánház és 882 gyártelep

Részletes jelentés a szörnyű japáni tűzkalasztrófiáról

Tokió, április 6.
Néhány nappal ezelőtt számoltunk be arról a megrendítő tűzkalasztrófiáról, a mely Hakodate japán várost pusztította el. Pontos jelentés eddig nem érkezett a tűzvész pusztításáról s most egy tokiói távirat adatai nyújtanak képet arról, hogy mi is történt ebben a szerencsétlen városban.

A jelentés szerint Hakodate 882 gyártelepe hamvadt el az irtóztos tűzvészben

— Időjárásjelentés. A budapesti időjárásutató intézet jelentése szerint a hőmérséklet, keleti és délkeleti légáramlás mellett, lassan emelkedik. Elsőzórán kisebb esőzések várhatók. Az időjárás nappali derűségét éjszaka helyenként még mindig enyhe fagy válthatja fel.

— Végre megállapították a nagyszalontai betörő végleges személyazonosságát. Nagyszalontáról jelentik: Több ízben megirtuk már, hogy a szalontai rendőrség egy hírhedt betörőt fogott el. A rendőrség hosszú nyomozás után megállapította, hogy a fogvatartott bűnöző a nagyenyedi fogházból megszökött Timár István közismert temesvári betörővel azonos. Timár legutóbb Temesváron „müködött” és ott többrendbeli nagyszalontai betörést követett el. A rendőrség Timárt átadta az ügyészségnek.

— Erdőtűzriadalom Kolozsvárt. Kolozsvárról jelentik: Tegnap este híre terjedt Kolozsvárt: „Ég a gyalui erdő!” A kolozsvári tűzoltóság teljes felkészültséggel vonult ki Gyalu határába, ahol azonban alig akadt munkája. Mindössze néhány négyzetméter területen égett a száraz avar. Rövidesen eloltották a tüzet.

— Szőke Szakáll átutazott Kolozsvárt. Kolozsvárról jelentik: Szőke Szakáll, az ismert magyar filmkomikus, aki rokonait és ismerőseit látogatta meg Erdélyben, tegnap este átutazott Kolozsvárt. Szőke Szakáll néhány órát tartózkodott Kolozsvárt, majd továbbutazott Budapest felé.

— Székelyhidról jelentik: A Magyar Párt „kulturbizottsága”, amely városról városra jár és kultur-esteket rendez, április 15-én Székelyhida jón. Árvay Árpád főtitkár vezetésével. A műsoron több kiváló nagyváradi előadó szerepel és a székelyhidi műkedvelők kitűnő gárdája is részt vesz egyfelvonásos darabokkal és régi magyar táncokkal. De a szentáció mégis a magyar bál lesz. Ugyanis a kultur-est után bál lesz. Az első magyar bál, amelyre a kis város magyarsága most már lázasan készülődik. Előre

láthatólag nagyon jól fog sikerülni és hír szerint, nemcsak a székelyhidi magyarság, hanem a környékfalvakból is sokan fognak részt venni. — A székelyhidi szőlőhegyeken hetek óta titokzatosan tolvajok garázdálkodtak. Leginkább gyümölcsfákat loptak, amit a közeli falvakban értékesítettek. Hosszabb nyomozás után elfogta őket a rendőrség ifj. Bereszsázi Sándor és Ludmann N. fiatal legények személyében, akiket azonnal letartóztattak. Természetesen most sokan, akik tőlük vásároltak és nem tudták, hogy lopott holmit vesznek, kellemetlen helyzetbe kerültek.

— Bihar megyei hírek. Két nappal ezelőtt a nagyváradi szárnyparancsnokság letartóztatta Bérky Ferenc Széchenyi-ter 11 szám alatti lakost. A letartóztatás oka az, hogy Bérky okmányokat hamisított egy Magyarországról Romániába szökött ember részére. Bérkyt közelebből át fogják kísérni a kolozsvári hadbírószágra. — A váradi ügyészségre érkezett jelentések szerint Siter bihar megyei község református templomába álkulcs segítségével tolvajok hatoltak be s ellopták az egyházközség több ezer lej értékű aranyhímzésű asztalterítőjét. — A nagyszalontai rendőrség telefonon jelentette a váradi rendőrségnek, hogy eltűnt Petri József 64 éves kereskedő. Petri egy cédulát hagyott feleségének, ráírva, hogy „Elmegyek a nagyvilágba, ne keress!” A rendőrség keresi. — Pár nappal ezelőtt a nagyváradi ideiglenes bizottság elhatározta, hogy strandot fog építtetni a Ligetnél. Ezt a határozatot megváltoztatták s ujabban úgy döntöttek, hogy a gátnál olcsó — 4 lejes — népfürdő építtetnek. — Szerdán az a hír terjedt el Nagyváradon, hogy az egyesített városi üzemeknél több tisztviselőt elbocsátnak, a villamosműveknél pedig román nyelvizgának vetik alá a magyar hivatalnokokat. Munkatársunk kérdést intézett a bizottsági elnökhöz, aki nyilatkozatában alaptalanoknak minősítette a híreszteléseket.

Aranyér... és a foglalkozásunk?

Igen sokszor nagyon nehéz problémát foglalkozásunkat gyakorolnunk kell — azonban a fájdalmak majdnem lehetlenné teszik. Meg lesz lépve, hogy milyen gyorsan megszabadulhat fájdalmaitól, ha a gyógyszerárban „Goedecke”-féle

Anusol aranyérmek

vásárol és ezeket előírás szerint felhasználja. Az Anusol az orvosok is mint teljesen megbízható szert ismerik, amelynek feltétlen hatására mindig számíthatnak.

★ Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó gyermekünk; ifj. Sükösd József temetésén részt vettek, részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, ezúton is hála köszönetet mondunk. A gyászoló család.

★ Elveszett. Március 28-án a csikszeredai törvényszék és kaszárnya közötti útvonalon egy fontos okmányokat és igazolványokat tartalmazó irattáska veszett el. A becsületes megtaláló a táska átadása pillanatában 5 ezer lej jutalomban részesül a felelősi autóbusszárat tulajdonosánál.

— Részvénytársaságok figyelmébe. Az új bélyegtvörénnyel kapcsolatosan közlik a pénzügyigazgatóságok, hogy 1934 április 1-től kezdődőleg a részvénytársaságok kötelesek az általuk kiállított nyugtakra, igazolványokra és számlákra külön ecéla szolgáló bélyegyet ragasztani. Mástkülönbben a nyugták, igazolványok és számlák felbélyegezetleneknek tekintetnek s a kiállító céget a törvény intézkedése értelmében megbüntetik.

★ Pietro Orsi — A mai Olaszország. Pietro Orsinak a mai Olaszországról írt alapvető történelmi műve föléli a legújabb Olaszország történetét 1750-től napjainkig. Orsi könyve a történeti alaposságával rajzolja meg a mai Unita Italia kialakulását, a XVIII. századtól kezdve, a napoleoni háborúk után az osztrák uralom ellen folytatott diadalmas nemzeti ellenállásig. Színesen és élesen domborodik ki könyvéből Mazzini hatalmas egyénisége és a risorgimento hősi küzdelmei, Károly Albert, majd II. Viktor Emánuel szabadságharc. Hatalmas történelmi rajzának mintegy főhőse Cavour, aki fáradhatatlan energiájával, szívós munkájával az új Olaszország tulajdonképpeni megalapítója. Drámai erővel elevenedik meg könyvében 1866 sorsdöntő fordulata, amelynek eredménye az osztrák hatalom letérese és Olaszország egységes forrása. A fiatal Olaszország feifelé ivelésének, a hármasszövetségben és a világháborúban való szereplésének, Mussolini vezetése alatti megújulásának rajza az ujjabkori történeírtás valóságos mesterműve. A könyv hatalmas album-alakban, vaskos kötetben, rengeteg érdekes képpel, fényképmellekkel illusztrálva, díszes vászonkötésben jelent meg, ára 450 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58.

A központi fűtésnél

a lakás egyenletesen meleg, egészségesen tisztá, barátságosan levegős. Ezért örül minden orvos, anya és családó a központi fűtésnek. — De szakmémők kell azt felszerelje!

KERTÉSZ HENRIK

egészségügyi vállalat, Brassó, Szentjános-u 23 Tel. 5-52. Alapítástól 1905

Rendelei az üzletek husvéti zárórájáról

Brassó, április 6

A munkügyi miniszterium rendelete szerint a borbély- és fodrászüzletek hétfőn és kedden, a román husvét második és harmadnapján déli 12 óráig nyitva tarthatják üzletüket.

A többi üzletek csütörtökön, pénteken és szombaton este 8 óráig tarthatnak nyitva.

Előfizetőink figyelmébe

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük t. hó 15-én lejár, a mai napon postautalványt küldtünk ki. Nagyon kérjük az illető előfizetőinket, szíveskedjenek ezen postautalvány felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy — ennek hiányában — lapunk folyóiratos küldésében megszakítás álljon elő.

Szinigazgató, aki nem panaszkodik

Egy hét óta kedves szórakozása lett Brassó közönségének a színház. A Brassóban időző lelkes kis társulat igyekeztét, mellyel mindig minél művészebb teljesítményt akar nyújtani, méltányolja is a közönség: csaknem minden este telt ház előtt játszanak a színészek. Dr. Ferenczy örvendezve számol be idei évadjáról. — Augusztus 20-án kezdték meg a színházi idényt Fogarásban. Aztán Erdély kisebb-nagyobb városai következtek sorra. Megtörtént, hogy egy-egy városba kétszer is visszatértek. Idegen anyanyelvű közönség előtt, például Segesváron, hatalmas sikerrel szerepeltek. Az oka? Ferenczy igazgató a következőkben látja:

— A társulat főerőssége abban rejlik, hogy minden tagja hivatásának fogja fel a színészetet s mindent igyekezik megtenni az előadások színvonalának emelésére. Deésynek szakszerű színpadi vezetése alatt, mindenki előkerül, ami benne van. A közönség körében az elismerést nem jellemzi jobban, minthogy igen sok városban a közönség nagyrésze szászokból és románokból telt ki. Volt rá eset, hogy regáti románok tolmáccsal jártak az előadásainkra. Anyagi szempontból éltünk át nehéz napokat, de ezek még inkább megacélozták a társulat összetartását. Nemely helyen szinte lehetetlen anyagi eredményt értünk el, például Tordán a titkárnak el kellett bujnia az előadás után, mert nem tudott eleget tenni a bérletet követelő közönség óhajának. Seholy sem hagytunk adósságot magunk után.

Majd Brassóval beszél, ahol az anyagi s erkölcsi kilátások egyheti szereplés után a legkedvezőbb eredménnyel kecsegtetnek. A pénztár szerint teljes sikert aratott eddig a társulat. Mi érezzük, — mondja Ferenczy igazgató — hogy meg fogjuk találni az utat a közönség szeretetéhez.

Az örök sorolja fel ezután az igazgató:

Deésy Jenő rendező, Pintér Böske primadonna, Tarnai József bonviván, F. Szász Ilona, Lázár Hilda, Deésy Irén, már régi és ismert neveket. De vannak új és sokat ígérő fiatal erők is, mint Varga Ilona szubrett, Gémessy Imre, Salgó Jenő, Németh Böske és Kovács Dezső. Aztán a többiek: Farkas József, Földessy Lajos, Kovács Ilona, Garai Kató és Sándor Ilona.

Amióta megjelent...

Kezdetben voltak a régi jó idők, amikor már volt anyanyelvünk, de nem volt még „Anyanyelvünk”.

Mindenre volt valami nagyszerű találó kifejezésünk, valami remek szavunk.

Direkt kuriozum volt, milyen frappánsan alkalmazhattunk, nívós, ékes magyarságu dialektusban, akármilyen komplikált problémát!...

Ennek vége!

Megjelent az Anyanyelvünk!

Brassóban jelent meg. (Mennyi hasznos és okos dolog indul innen, a Kárpátok tövéből!...)

★

Megjelent és azóta...

...különös, izgalmas társasjáték lett az élettem... Az új játék címe: „mit merek, mit nem merek?”...

Nem merek például flörtölni, mert az „Anyanyelvünk” felvilágosított, hogy nem jól teszem, ha úgy teszem. Ha már mindenképpen akarok, akkor csak legyeskedjem, vagy hettyegjek, vagy kacérkodjam, vagy szeretkezzem, vagy dévajkodjam, vagy szépelegjek...

De van jó oldala is a dolognak. Most már bátran oda merem adni a mérgesen hitelező szabónak a ruhát. Amióta megjelent az „Anyanyelvünk” az a szó, hogy „elfuserálás” lehetetlenné vált...

★

Amióta megjelent, az „Anyanyelvünk”-kel kelek és fekszem. Egyenesen elképesztő hatása van. Az este az ágyban olvastam, majd rátettem a nachkasztlira. Reggel kerestem a régi jó butordarabot és sehol sem találtam. Az „Anyanyelvünk” hatására közben — éjjeli szekrényre változott...

★

A napokban szörnyen megijedtem, hogy elvesztettem az anyanyelvemet. Aztán megtaláltam — a zsebemben. En vagyok az ember, aki az anyanyelvét — a zsebében viseli. De nagyon sokan vannak már Brassóban és szerte Erdélyben, akik az „Anyanyelvünk”-et — hozzájuk hasonlóan — mindig a zsebében hordják.

A brassói magyarság kulturvágya

A Brassói Iparosok Temetkezési és Segélyező Egyesülete

Magyarok hozták létre, de igazi brassói kulturvágyon ez, mert a három nemzet közös és közösen létező kincse

A „Brassói Magyar Dalárda” és a „Brassói Székely Társaság” után sulyban, jelentőségben és a nemes célkitűzése erejével egyaránt méltán következik a „Brassói Iparosok Temetkezési és Segélyező Egyesülete”.

Azok a számok, amelyek elindulását és eddig elért eredményeit jelzik, eléggé beszédesek ahhoz, hogy magukban is megálljanak, minden különösebb magyarázat és hozzáfűzés nélkül.

Az egyesület 1927-ben kezdte meg a működését. Akkor 350 tagja volt. A tagok száma ma 1200. Az egyesület céljának megfelelően a tagok javarészből a brassói kisiparosokból kerülnek ki, nemzetiségre való tekintet nélkül, de elég tekintélyes számmal vannak a tagok között más foglalkozású emberek is. Az egyesület 1930-ban a várostól adományozott telken kétemeletes szép székházat építtetett. A székház értéke 4 és fél millió lej. Az építés költségeit részben az erre a célra összegyűjtött összegből, részben kölcsönből fedezték. Ebből a kölcsönből ma már csak másfél millió áll fenn, a székház 300 ezer lejes bérjévédelme és a törlesztési célokra szolgáló díjak és adományok azonban bőségesen fedezik az esedékes törlesztési részleteket. Ha az egyesület tagjai közül valaki meghal, minden tag 20 lej köteles befizetni. Az így begyűlt összegből az elhalt tag hátramaradtjai a tagság első évében 50, második évében 60, harmadik évében 70, a három éven tuli tagok hátramaradtjai pedig

80 százalékat kapnak kézhez azonnal, a halálesetről szóló bizonyítvány bemutatásakor. Eddig az így, halálzási segély címén kifizetett összeg, a tagok számának és a befizetéseknek megfelelően 9—17.000 lej között váltakozott. Az egyesület jövedelméből a székház építkezési költségeinek letörlesztése után iparos aggménházat és más szükséges iparosintézményeket kívánnak létesíteni. Az egyesület elnöke Szabó Béni, aki mellett mind a három brassói nemzetiség egy-egy alelnökkel vesz részt a vezetésben. A román iparosokat Joan Alden asztalos, a szászokat Fritz Fink ács és a magyarokat Sükösd József szabó képviseli.

Brassó polgárságának alapjellegét kétségtelenül az iparosság adja meg. Az iparosság az, amelyre a város épült eddig is és építhet ezután is. Az a tény tehát, hogy Brassóban a három nemzet iparosai így összefogtak s közös egyesületük keretein belül annyi békével, megértéssel és tennitűdással dolgoznak, nagyon vigasztaló és nagyon biztató jelenség. Az iparosok megvalósították azt, amit a hivatalos városnál a politika nem enged megvalósulni. Azt, hogy Brassó valóban a három nemzet virágzó városa legyen, hogy a magyar tettekkés és lelkes, a szász alaposság, munkabírási és becsületessége és a román szorgalom és kitartás a közös cél érdekében társuljanak és egészítsék ki egymást. Az iparosoknak ez már sikerült.

Megtartotta első közgyűlését a brassói „Ágisz”

Az okos gazdasági és nagyon jelentős közművelődési kezdeményezései, valamint a legutóbb körülötte támadt vita következtében egész Erdélyben ismert „Ágisz” nevű szövetkezet megtartotta első közgyűlését, amelyen a vezetőség a törvényes bejegyzés óta eltelt csonkaév eredményeiről számolt be.

Alig háromnegyed év az, amit az „Ágisz” a közel egy évig tartó szervezkedés, kísérletezgetés és a gazdasági válságból származó közönnyel folytatott harc után, mint törvényesen megalakult és bejegyzett szövetkezet, multjának mondhat. Háromnegyed év alatt nagy és tartós dolgokat építeni nem lehet, az az eredmény azonban, amit az „Ágisz” ez alatt a rövid idő alatt elért, elég bizonyíték és biztositék arra, hogy a megvalósított utat jó, eredményeket ígér s hogy a kezdeményezés magában hordja mind azokat az előfeltételeket amelyek mellett ez a Brassóban elindított, a Székelyföldnek és a Regátnak egyaránt gazdasági erővonalába eső gazdasági szervezkedés valóban ezzé lehet, amivé elindító álmodták.

A közgyűlésen elhangzott igazgatósági jelentésből csak néhány jellegzetes számot és bejelentést továbbítunk az erdélyi közvélemény elé. A szövetkezet ki-

lenc alapszabályszerinti szakosztálya közül eddig három kezdte meg a munkát. A mezőgazdasági szakosztály egyedül csak Kökös községnek 760 ezer lej fizetett ki eddig tejért. Ugyancsak ez a szakosztály Vargyas községnek vaj áránban több mint 400 ezer lej juttatott. A másik dolgozó szakosztály, a háziipari és a népművészeti szakosztály az elmúlt rövid idő alatt több mint 350 ezer lej fizetett ki Erdély minden részébe a népművészet és a háziipar termékeiért. És ezek csak a főbb számok. A harmadik dolgozó szakosztály, a közművelődési, most adta ki minden anyagi támogatás és segítség nélkül az „Anyanyelvünk” című könyvet, tervbevette a magyar helyesírási szótár kiadását, valamint a „Falumonográfiák” beszervezését és füzetes kiadását. A szövetkezet már hét embernek nyújt egyelőre szerény, de egyre izmosodó megélhetést, ami a mai körülmények között ugyancsak figyelemre méltó eredmény.

A brassói 20 ezernél több magyarból az „Ágisz”-nak eddig alig van több mint 200 tagja. Mi lehetne ebből a szövetkezetből, ha gáncoskodás helyett őszinte támogatást és munkakészséget kapna a brassói és környékbeli magyarság javarésztől legalább?!

A brassói drágaság

A város vezetősége kétségtelenül sok jóakkal igyekezik Brassót komoly idegenforgalmi gócponttá fejleszteni. Meg is volna ennek minden természeti feltétele. Viszont a természetellenes drágaság végleg elgáncsol minden próbálkozást.

Tessék elolvasni ezt az étlapot, amelyet Brassó egyik legjobb vendéglőjéből emeltünk el. Lehet ezt? Szabad ezt? Ki olyan hülye, hogy idejőjjön addig, amíg ezeket az árakat is nem törlik. Az viszont igaz, hogy a Nagykőhavas-on olcsóbban lehet ebédelni, mint a... majdnem kiírtuk, hogy hol. De nincs értelme egy vendéglőt említeni, mert általában alig van különbség köztük.

Hogy hol állunk mi a többi erdélyi városoktól, annak a megvilágítására városi szemléinkben rendszeresen le fogjuk közölni a többi erdélyi városok vendéglői árait is.

Ime egy brassói étlap:

Hideg ételek:

Hors d'Oeuvres varies	60.—
Tengerirák mayonnaise	60.—
Hal mayonnaise	40.—
Tok tartár mártással	50.—
Kecsege tartár mártással	40.—

Ponty ikra	25.—
Kelettengeri hering tartár márt.	20.—
Rák saláta	35.—
Jérce saláta	35.—
Hus saláta	25.—
Órosz tojás	25.—
Gomba görög módra	35.—
Olajbogyós csőhagyma	25.—
Sertés karaj	35.—
Prágai sonka	35.—
Harcsa rántva	50.—
Ponty rántva	40.—
Gödöllői tyukleves paradics márt.	40.—

Főzelék:

Paraj bécsi filével	35.—
Idei gomba tojással	40.—
Finom vegyes főzelék	35.—
Angol zöldborsó	20.—
Angol zöldbab	20.—
Sárgarépa vajjal	20.—
Makkaroni csőbensütve	30.—
Sonkás omelette	25.—
Parajos omelette	25.—
Ochiuri la capace	20.—
Töltött káposzta	35.—
Tárkonyos báránnyal	25.—

Bárány paprikás galuskával	35.—
Borju gulyás galuskával	25.—
Székely gulyás	25.—
Borsos tokány	25.—
Paradicsomos jérce rizzsel	35.—
Kolozsvári káposzta	45.—
Krémes bélszín makkaronival	35.—
Eszterházy rostélyos	35.—
Zöldbabos borju filé	35.—
Prágai kacsa lencsével	35.—
1/2 kacsa káposztával	50.—
Báránysült burg. salátával	40.—
Borju frikando	28.—
Sertés karaj	35.—
Idei ugorkasaláta	20.—
Bárány rántva	40.—
Báránytüdő vagdalcák hálóban	35.—
Borju mirigy saute rizzsel	40.—
Jérce croquette zöldborsóval	35.—
Kacsavagdalcák tükörtojással	35.—
Báránymáj risotto	30.—
Borjómáj rántva	30.—

Roston:

Báránymell	40.—
Sertés flekken	40.—
Fatányéros	35.—
Bélszín	40.—
Hizlalt rostélyos	40.—
Borju máj	25.—
Debreceni	25.—

Tészták:

Csokoládétorta	16.—
Almás lepény	16.—
Krémes béles	16.—
Képvisező fánk	16.—
Gesztenyepüré habbal	25.—
Zöld saláta	18.—
Zöld hagyma	5.—

Kiszámlálásért 10 százalék felszámítatik.

Földrengés

rázta meg Brassót is. Két egymásutáni földlökés. A második még tartott, amikor szellemi vezérléséről és gyors közbeszólásairól ismert brassói ur így sóhajtott fel:

— Oh, bár lenne minél erősebb, hogy rázná fel a brassói közönyt!... És rázná kissé közelebb egymáshoz az embereket!...

Jótekonyság

A Brassói Izraelita Nőegylet az utóbbi években különösen nagy tevékenységet fejt ki.

Jelenlegi elnöknője:

DEUTSCH ARMINNÉ

Celötte 23 éven keresztül

MATYAS JÓZSEFNÉ

irányította az egyesület ügyeit és az ő nevéhez fűződik az árvány otthon és aggménház megalakítása is.

SPORT

Sorsoltak a Román Kupában:

A „nyolcas forduló” újra izgalmasnak ígérkező mérkőzéseken állítja szembe a csapatokat

Bukarest, április 6.

A Román Kupa bizottsága tegnap este kisorsolta a „nyolcas forduló” mérkőzéseit. Eszerint a következő fordulóban így kerülnek szembe egymással a csapatok:

Crisana—Olimpia CFR.
Venus—Kinizsi.
Az Universitatea—Macabi győztese—TAC.
Unirea Tricolor—Transsylvania.
CFR Bukarest—AMTE.
Gloria CFR—Franco Romana győztese—Ripensia.
UDR—CFR Brassó.
Tricolor—Phoenix.

Az előlálók a pályaválasztók. Az UDR helye még nem végleges. Ha a Juventus óvásának helyet adnak és a mérkőzést újrajátszás nélkül a Juventusnak igazolják, akkor a brassói CFR ellenfele a Juventus lesz.

A forduló időpontja még nem bizonyos. Az eredetileg kitűzött április 29-ikén válogatott mérkőzés lesz. április 15-én és 22-én viszont nemzeti bajnoki mérkőzéseket játszanak. Közben a válogatott keret is tréningmérkőzést tart. A Román Kupa következő fordulója tehát még csak a sorsolásban él, de hogy mikor kerül sor rá, az teljesen bizonytalan.

Végleges megegyezés:

ÁPRILIS 29

a Románia—Jugoszlávia világ-bajnoki selejtezőmérkőzés időpontja

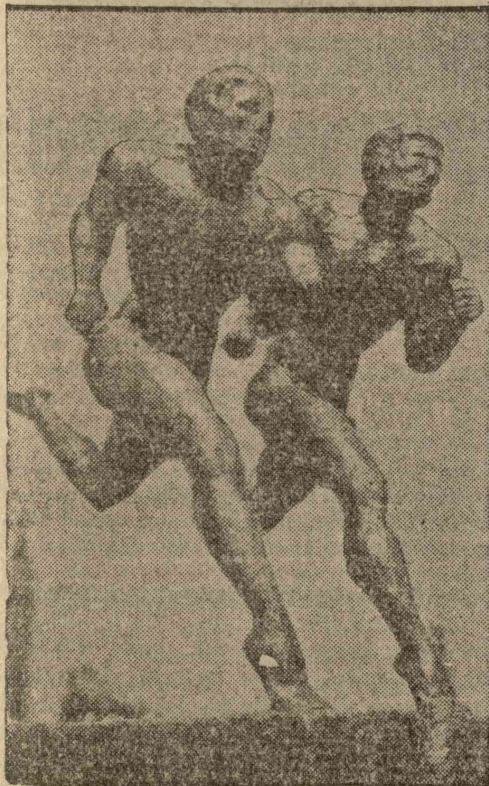
Bukarest, április 6.

Tegnap este Luchide Oktáv telefonon beszélt Andreevici jugoszláv futballszövetségi főtitkárral. Luchide, mint a román labdarugószövetség főtitkára, megismételte a levélben tett ajánlatot:

április 29. legyen a Románia—Jugoszlávia világ-bajnoki selejtezőmérkőzés időpontja.

Andreevici főtitkár eleinte ragaszkodott a jugoszláv állásponthoz, vagyis április tizenötödikéhez, de aztán mégis elfogadta a román javaslatot. A sokat vitatott mérkőzés végleges napja tehát: április 29.

FINIS!

A berlini Lederer szobrász-tanár gyönyörű szobra: a rövidtávfutó atléták izgalmas finisét ábrázolja megrázó erővel.

A BUDAI „11” REMEK GYŐZELME
Amszterdamban — nagy feltűnést kelt. A Budai 11 tucacsapata tegnap nem kisebb ellenfelet győzött le, mint Amszterdam válogatottját!

A 6000 néző előtt lefolyt mérkőzés eredménye:

Budai 11—Amszterdam válogatott 3:2 (0:2). A második félidőben ragyogóan játszott a magyar csapat.

YOUNG FELLOWS—ATTILA 1:1 (1:0)
Zürich, április 6.

A magyar csapat szép sikere Svájcban. A miskolciak egyenlítő gólját a debreceni kölcsönjátékos, Dozse lőtte a második félidő 17. percében.

KISPEST, SZEGED, NEMZETI, SOROKSÁR

— ez a négy magyar csapat játszik a román húsvéti ünnepek alatt Romániában.

A Kispest Bukarestben játszik. Első napján az Unirea Tricolorral, másodnapján a Ripensiával, harmadnapján a Venuszal.

A Szeged FC Petrozsényban játszik a Jiul-lal.

A Nemzeti Kolozsvár vendége lesz: első nap mint az Universitatea, másodnap mint a Romania ellenfele.

A Soroksár, a magyar második liga szánzációs gólaránnyal pontvesztés nélkül vezető csapata Nagyváradon a NAC-al játszik elsőnap, a Crisanával másodnap.

Megállapították Anglia középeurópai mérkőzéseinek időpontját. Az angol csapat két mérkőzést játszik és pedig:

Május 13.: Anglia—Magyarország Budapesten.

Május 20.: Anglia—Csehszlovákia Prágában.

Atlétika

„Beszűntetjük működésünket” — írják az atlétikai szövetséghez intézett levelükben az aradi atléták, — „ha nem járul hozzá a szövetség az aradi pálya rendbehozatalához.” Mert Aradon a pálya teljesen használhatatlan atlétikára.

Uzás

OSZTÁLYISMÉTLÉSRE BUKIK A DIÁK, aki nem tud uszni — az új törvényjavaslat szerint, amelyet húsvét után terjesztenek Románia parlamentje elé. A tervezet szerint minden iskolának saját uszómecénceje kell legyen, a tanulók minden év végén vizsgáznak uszásból is. Aki megbukik, ősszel ismétlővizsgára mehet, de ha ez sem sikerül, — az uszni nem tudás ok az osztályismétlésre!

ARNE BORG — SZOVJETTRÉNER.
Arne Borg, a világ egyik leghíresebb uszója aláírta szerződését, amely őstől Oroszországba szelitja. A svéd uszó a szovjet versenyzők hibatálos állami tréneré lesz.

Ökövívás

TELJES CSAPATOT Olaszország, Lengyelország, Észtország, Németország, Románia és Magyarország indítanak a budapesti Európa-bajnokságon, vagyis minden súlycsoportban indítanak versenyzőt. Ausztria 6, Finnország 4, Anglia 7, Svédország 4, Norvégia 4, Dánia 2 és Lettország 1 versenyzőt nevezett. Tehát 13 nemzet csapata indul összesen.

SCHMELING MEGERÜLT — ELMARAD MÉRKŐZÉSE PAOLINOVAL, illetve, az április 8-ra tervezett találkozót május 6-án tartják meg. Schmeling tréning közben sérült meg: jobbkezének egyik ujját kificamodott.

Sisport

MAGYAR VERSENYZŐ HATALMAS SIKERE A TATRÁBAN. Az újutrafüredi versenyen a magyar Kővári káprázatos stílusú futással, óriási fölénygel győzött úgy a lesiklóversenyben, mint a slalomban. A slalom eredménye: 1. Kővári BBT 1 p. 07.4 mp. 2. Vaszlavik cseh 1 p. 21.8 mp.

„Ach! Mit nem adnék érte, ha tudnám hallgatásának az okát!”

„Ne tulozz, egy bukaresti telefonbeszélgetés dija, különösen esti 9 óra után, igazán csekély”.

elviszi hangját a civilizált világ minden tájára, még az Océánon uszó hajóra is.

Használja
a telefont!

Tenisz

AMERIKA DAVIS CUP-CSAPATAT ÖSSZE-ALLITOTTAK. Lott, Allison, Shields és Wood a tagjai. A várakozásnak megfelelően.

Asztali tenisz

MAGYARORSZAG BAJNOKSÁGAIT BEFEJEZTEK. A férfi egyesben: 1. Szabados, 2. Ház, 3. Surányi és Dávid. Női egyes: 1. Mednyánszky Mária, 2. Krebsbach német (a világbajnoknővel azonos!). Férfipárosban a Ház—Szabados, női párosban a Mednyánszky—Gál, vegyespárosban a Szabados—Mednyánszky pár nyert.

Nagyszabású lesz az Ivria országos versenye. Bukarestből eddig az Aurora, a Macabi és az YMCA csapatai jelentkeztek, de résztvételüket jelezték a nagyszerű nagyváradi és kolozsvári egyesületek versenyzői is. Kézdivásárhely és Sepsiszentgyörgy kitűnő versenyzői is megjelennek a Brasovia és az Ivria játékosain kívül.

A valóban eseményszámba menő versenyt vasárnap és szombaton egész nap rendezi az Ivria az Árvaház-utcai tanácsteremben.

Kerékpár

Arad, Temesvár, Karánsebes és Nagyvárad bojkottálják a szövetséget, mert elégedetlenek azzal, hogy az aradi kerület vezetőségét, — amelyhez ez a négy város tartozik — a szövetség nevezte ki és nem választás útján került a helyére.

Repülősport

SZABADBALLON VILÁGREKORD!

Varsó, április 6.

Janusz kapitány és Warszeckak főhadnagy szabadballonnal 27 óra 45 percet töltöttek a levegőben. Ezzel a teljesítményükkel megajátították a világrekordot, amelyet még 1922 óta tart a francia Dubois. A régi rekord 23 óra 28 perc volt.

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, kösvény, cukorba, artritisz gyógyítására

Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál
Vichy Hopital gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Idézet az alkotmányból:

„... Bármilyen természetű követelések alkotmányilag garantáltaknak...”

Lehet-e a kincstárnak és az autonóm szerveknek magánjogi szempontból privilégizált helyzete?

Arad, április 6.

A legérdekesebb bűnpéldát is érdekesebb az a polgári pereskedés, amelyet egy aradi nagyvállalat folytat az állam ellen és amelynek próbapaper jellege van, mert

a bíróság döntésétől az állammal és az állam autonóm intézeteivel szemben fennálló száz és százmillió lejes követelések sorsa függ.

A milliós követelések sorsában döntő fontossággal bír a tulajdonképpeni érdemi részben a legfelső Semmitőszék kell kimondja a döntést, amely elé Románia jogásztársadalma és gazdasági-ipari élete egyaránt nagy érdeklődéssel néz.

A Semmitőszéknek arról kell ugyanis döntenie, hogy az államháztartás vitelének szabályozásánál egyik legfontosabban számításba jövő törvény vajon összeegyeztethető-e az alkotmány elveivel és rendelkezéseivel.

Erről van szó:

Az állammal, az egyes autonóm intézetekkel szemben, mint ismeretes, évek óta sokmillió, megítélt követelések lógnak a levegőben, anélkül, hogy ezeket be lehetne hajtani. Hiába is meri el a magánfél követelésének jogosságát jogerős bírói ítélet, ezekhez a követelésekhez csak akkor és úgy lehet hozzájutni, amikor az illetékes reszortminiszter végül is sorát ejti a fizetésnek. Ami egyrészt évekig elhúzódhat, másrészt pedig azzal a veszéllyel jár, hogy a mint azt nemrégiben megtették, megismétlik az adóbónok kibocsátását, ami a követelések negyven, gyakran még nagyobb százaléku aláértékelését jelenti.

Erre az eljárásra az „Állami jövedelmek végrehajtásáról és behajtásáról” szóló törvény

hatvanhatedik szakasza jogosítja fel az államot. A vonatkozó törvényszakasz ugyanis

határozottan megtiltja az állam, az autonóm pénztárak és intézmények, a megyék és a városok elleni bármely végrehajtás vezetését.

A törvény értelmében a hitelezőknek egyetlen joga az, hogy a kezükben lévő jogos ítéleteiket az illetékes minisztériumokkal a reszortok következő évi költségvetésébe felvételnek és azt a lehetőséghez mérten a büdzsé terhére kifizessék. A kifizetés eszerint mindig a követelés időrendi sorrendje szerint történik.

Ez a törvény tehát illuzióriussá tesz a jövőben minden, az állammal, vagy az autonóm pénztárakkal és intézményekkel szemben fennálló követelést, egyszerűen azért, mert annak behajtása lehetetlen, kifizetési időpontja teljesen bizonytalan.

Hihetetlen vagyonok, kis és nagy összegekből megteremtett hatalmas követeléskomplexum behajthatósága vált a törvény következtében lehetetlenné, mert hiszen hiába pereltek a ki nem fizetett követelések miatt a magánhitelezők, az állam már régen „konvertálta” magát, amennyiben egyszerűen felfüggesztette az ellenvezethető végrehajtásokat. A járásbírók az állam es autonóm intézményei ellen beterveztett végrehajtási kérelmeket egyszerűen visszautasították, úgyhogy egyetlen mód is lehetőség arra, hogy legalább valamikor megkapja a hitelező a pénzét, az volt, hogy jogerősen megítélt követelésének a büdzsébe való felvételét kérte. De, a súlyos, válságos időkben elképzelhető, hogy mikor került sor ezeknek a millió és millió lejeket kitevő követeléseknek a kifizetésére.

A vasut is végrehajthatatlan

A Resița és az Astra, az iparosok százai, az állami szállítók, egyszerűen mindenki, aki hitelt nyújtott az államnak, tehetetlenül áll a nemfizető adósság szemben, egyszerűen azért, mert az állam önmagát kivette a napi életet szabályozó törvények hatálya alól. Képzeliük el, hogy a számtalan vasuti balesetek áldozatai, vagy azoknak hozzátartozói perrel támasztják meg a CFR-t, meg is nyerték a pert, azonban ha éhen halnak, akkor sem képesek követeléseikhez hozzájutni, mert a kifizetésre nem kerül a sor. Képzeliük el, hogy az államnak építőiparosok munkát és anyagot fektettek be munkájukba és az ellenértéket képtelenek megkapni. Gondoljunk arra, hogy milliós követelések lógnak ilyenformán a levegőben ugyanakkor, amikor a követelések tulajdonosait a jó fejében elárverezik.

Hány olyan iparos és vállalkozó van, aki százazreket követel az államtól, nem képes pénzéhez jutni, de ugyanakkor az állam adó, tartozás fejében elárverezeti, utolsó párnáját is elviteli...

A szóbanforgó pereskedés tehát próbapaper-jellegű. Egyik aradi cég tizegynéhány ezer lejt követel a CFR-től, követelését már a járásbíró és a törvényszék is jóváhagyta és jelenleg felfolyamodás alatt áll. Már most, a törvény értelmében két egybehangzó ítélet után kérhető a végrehajtás a pernyertes fél részéről. Az aradi cég ügyvédje, dr. Juhász Géza ügyvéd tehát végrehajtás elrendelését kérte az aradi járásbíróstól. De a fentemlített törvény értelmében

a járásbírósnak, anélkül, hogy az ügy érdemével foglalkozna, vissza kell utasítania ezt a kérelmet, mert hiszen a végrehajtás autonóm intézmény, a CFR ellen történik.

Eppen ezért dr. Juhász beadványához egy előterjesztést mellékel és ebben az előterjesztésben kéri, hogy mielőtt a járásbíró érdemében foglalkozna a végrehajtási kérelemmel, előbb döntse el, hogy

a fentidézett hatvanhatedik szakasz vajon nem ellenkezik-e az alkotmánnyal? Mivel

pedig ilyen kérdések eldöntésére egyedül a Semmitőszék hivatott, terjesszék fel az állam és az autonóm intézetek elleni végrehajtások felfüggesztéséről szóló törvényt a Semmitőszék teljes ülése elé.

Az ügyvéd azt hangoztatja, hogy a vonatkozó törvényszakasz az alkotmány megsértését jelenti és követeli, hogy az alkotmányselelem fennforgását a Semmitőszék állapítsa meg. Az aradi járásbíró hivatalból fel is terjesztette az iratokat a Semmitőszékhez, ahol rövidesen foglalkoznak majd a sokezer embert érdeklő ügyvel, amelynek kimenetelétől sokmillió lejt sorsa függ. Mert elképzelhető, hogy amennyiben az aradi cég tizegynéhány ezer lejes ügyében kimondja a Semmitőszék, hogy az államot és egyes közületeket ilyen módon csak az alkotmány szellemének megsértésével, a jogegyenlőség elvének figyelmen kívül hagyásával lehet kivételként helyzetbe hozni, ha a Semmitőszék megállapítja, hogy a teljesített munka ellenértéke el nem vitatható és, hogy jogerős bírói ítélet elől nem lehet hatalmi szóval kibujni, nos ebben az esetben kisebb-nagyobb, ezer és millió lejes végrehajtások egész tömege zúdul majd az államra és az autonóm intézetekre.

A mesterséges zsilippel visszatartott, érvényesíthetetlen maradt jogos követelések hatalmas tömege kerül majd egyszerre a behajtás lapotába.

Az ügyvéd indoklása, amellyel azt bizonyítja, hogy a vonatkozó törvény hatvanhatedik szakasza alkotmányellenes, igen érdekes és Juhász dr. nagy jogi felkészültséggel támasztotta alá. Elsősorban is az alkotmány tizenhatedik szakaszának első paragrafusára hivatkozik dr. Juhász, mert ez a szakasz, illetve ez a paragrafus kimondja, hogy

„Bármely természetű tulajdonjog, valamint az állammal szembeni követelések alkotmányilag garantáltaknak”.

Mit jelent ez? Két magánfél megállapodásának, szerződésének végrehajtását, az állami

végrehajtó hatalom garantálja. Magánfelekkel kötött egyezményeknél, megállapodásoknál, az állam is magánfélként szerepel, tehát a végrehajtó hatalom épp úgy kell gondoskodjék ezeknek a megállapodásoknak végrehajtásáról, mintha két magánfél állana szemben egymással. Az ilyen módon létrejött megállapodásokból fennálló követeléseket az alkotmány garan-

tálja. Tehát

lehet-e alkotmányos az a törvény, amely az államot egyszerűen kivonja a végrehajtó hatalom hatásköréből, lehetetlenné teszi az alkotmánnyal garantált követelések behajtását. Vagyis — hangsúlyozza az ügyvéd, — kétségtelen, hogy alkotmányellenes az a törvény, amely törvényen kívül helyezi az államot.

Mert hiszen az esedékesség napjának megállapítása az adóssá, az államra van bízva ezek szerint és az adós az esedékesség napját úgy halogathatja, ahogyan akarja, a megfelelő törvényes szankciót nem lehet alkalmazni.

A rendkívül érdekes végrehajtási kérelem, amelynek tulajdonképpen az alkotmányosság kérdését felvető része a fontosabb és az érdekesebb, nagy és méltó feltűnést keltett ország-szerke jogász körökben. Bukarestből máris tömegesen érdeklődnek a legnevesebb ügyvédek az ügy részletei iránt és a tizenháromezer lejes aradi kereset semmitőszéki tárgyalása, — amire rövidesen sor kerül, — olyan szenzációja lesz a román jogászvilágnak, hogy emellett egy-egy, fordulatokban gazdag, regényszerű és nagyszabású bűntény izgalmai szinte eltörpülnek.

(b.)

Nem kedvező Románia januári külkereskedelmi forgalma

(Bukarest) Románia külfor-galma január hóban a múltév hasonló hónapjának jelentős aktívumával szem-

ben elég erősen passzívan zárult. A külfor-galom a következőképpen alakult:

	1934	1933	1934	1933
	Mennyiség	tonnában	Érték	1000 lejben
Bevitel	39.999	32.350	967.738	927.911
Kivitel	557.575	581.147	936.721	1.013.134
Beviteli többlet			51.017	
Kiviteli többlet				85.223

Kisajátítja az állam a magánbányászat egész arany- és ezüsttermelését?

Izgalom a bányatörvény módosítása miatt

Brassó, április 6

Erdélyi magánbányász-körökben nagy a megütközés és izgalom a pénzügyminiszterium ama törvényjavaslata miatt, amely módosítani akarja a bányatörvény 81. szakaszát olyan értelemben, hogy a platina-, arany- és ezüstbányászok kötelesek átadni az államnak az egész általuk kitermelt fém mennyiségét. Ezeket a fémeket a módosítás szerint csakis ilyen célból és kötelezettség mellett szabad bányászni. Ezeket a fémeket csak a Banca Națională van joga felvásárolni, vagy bármilyen módon megszerezni.

Azt jelenti ez a módosító szövegtervezet, hogy a Nemzeti Bank tetszése szerinti áron vehetné meg, illetőleg sajátíthatná ki a magánbányászat platina-, arany- és ezüsttermelését, ami képtelen

állapot volna. A törvény jelenleg még érvényes 81. szakasza ugyanis csak annyit mond ki, hogy az államnak elővételi joga van a nemfém-termelésre, de csak a világpiaci áron, amennyiben pedig sem az állam, sem a Nemzeti Bank nem vásárolja fel az aranytermelést, úgy a termelőknek jogukban áll azt szabadon értékesíteni.

Ha a kormány — amint eddig a módosító javaslat mutatja — úgy akarja bevezetni a platina-, arany- és ezüstkereskedelmi monopóliumot, hogy nem jelöli meg törvényes formában a beváltási árat, úgy ez egyértelmű az egész aranytermelés önkényes kisajátításával, ami megengedhetetlen, hiszen az egész magánbányászat tönkretételét eredményezné.

Vámháboruszkodás Német- és Franciaország között

Berlin, április 6

Ismeretes, hogy Franciaország új rendelkezésekkel igen megnehezítette a német bevitelt, amit Németország jelentősen kezdett érezni az utóbbi időben. A francia áru azonban mindezideig ennek ellenére is a régi lehetőségek szerint érvényesülhetett a német piacon.

Németország most már tarthatatlannak látja ezt a helyzetet és ezért is bizonyos korlátokat vet a Németországba bevándorló francia árucikkek elé. Könyörtelen szigorúsággal akarja ellenőriztetni a vámokat, amelyekre át csak nagyon indokolt esetben lehet francia árut beszállítani. Külön szaktanácsokat fognak felállítani, amelyeknek az lesz a köte-

lességük, hogy pontosan felülvizsgálják az áru bevitel iránti francia kérvényeket és azok sorsa felett a legszigorúbb német szempontok szerint döntsének.

Németország erőlyes fellépése valószínűsíti a vámháborút okozó a francia-német áruforgalom terén.

Amerikai retorzió a nemfizető államokkal szemben

Washington, április 6.

Az Egyesült Államok parlamentje elfogadta azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében 5 évig terjedhető börtönnel és 10 ezer dollár terjedhető pénzbüntetéssel sújtják mindazokat, akik olyan államok értékpapíraival kereskednek, amelyek az U. S. A.-nak a hadiadósság fizetését megtagadták.

ÁRLEJTÉS

Ploesti városa árlejtést hirdet a város csatornázási munkálataira. Határidő 1934 május 9.

Zita és Ottó felmondották a steenockerzeeli lakást

Allítólag Bécsben készítik már számukra a „császári szállást“

Büsszel, április 6.

A brüsszeli lapok rendkívül érdekes és nagy feltűnést keltő hírt közölnek, amely alkalmas arra, hogy úgy Magyarországon és Ausztriában, mint az utódállamok területén nagy izgalmat váltson ki. A belga lapok szerint

Ottó főherceg és Zita volt császárné július elseje előtt feltétlenül elhagyják Steenockerzeelt, ahol a belga kormány lakhatást engedélyezett nekik.

Ebben a pillanatban még természetesen nem

lehet tudni, hogy a volt császárné és fia hová akarnak költözni, a brüsszeli lapok azonban néhány nem hiteles, de megbízhatónak jelzett jelentésre hivatkozva, határozottan állítják, hogy Bécsben már készítik a megfelelő elszállásolást a „császárnénak és a trónörökösnek.“

A brüsszeli jelentés még azt is elárulja, hogy miképpen szereztek tudomást a belga lapok Zita és Ottó elköltözési szándékáról: a steenockerzeeli kastély tulajdonosa értesítést kapott, hogy július elsejével rendelkezésére áll a kastély.

Szakadás fenyeget a szamosmegyei nemzeti-parasztpárti szervezetben

A többség nem akarja elnöknek Vajda jelöltjét, Man lelkész

Dés, április 6.

A nemzeti-parasztpárti újjászervezés Szamosmegyében nagy viharokkal és azaz a veszéllyel jár, hogy a nagy nehezen összefoldozott belső béke ismét felborul.

Amint ismeretes, a párt szamosmegyei végrehajtóbizottsága nemrégiben ülést tartott, amely hatalmas botrányba fullt. Maniu és Vajda hívei hevesen hajbakaptak s végül is a Maniu-pártiak kivonultak az ülésről. Utóbbiakat ugyanis végig sértette Vajdának, a tartományi elnöknek az a rendelete, amellyel felszólította Micsa Liviu szenátort, a megyei szervezet elnökét, hogy haladéktalanul mondjon le és adja át helyét Man Demeter lelkésznek, Vajda egyik bizalmi emberének. A végrehajtóbizottság 90 százaléknál zöme Micsa mellé állott s hangosan tüntetett Man lelkész ellen.

A botrányba fullt végrehajtóbizottsági ülés után nagyobb szamosmegyei nemzeti-parasztpárti küldöttség kereste fel Kolozs-

várt Vajdát s kérték, ejtse el Man s ne kényszerítse a megyei szervezet élére, mert igen népszerűtlen a megyében. A küldöttség legnagyobb meglepetésére Vajda azt válaszolta, hogy

Man elejtésére nem hajlandó s diktatórikus módon fog fellépni a szamosmegyei szervezettel szemben.

Eltökélt szándéka, hogy feloszlatja a végrehajtóbizottságot s időközi vezetőséget nevez ki Man lelkéssel az élén.

Erre a Maniu-pártiak, akik eddig többségben vannak Szamosmegyében, elhatározták, hogy inkább külön szervezetbe tömörülnek, ha Vajda nem veszi tekintetbe kívánságaikat. Maniu eddig nem foglalt állást a kérdésben, amely pedig azt mutatja, hogy a Maniu- és Vajda-pártiak korántsem békültek ki egymással, sőt Szamosmegyében éppen most, a nagy „megbékülés“ után, fenyegeti szakadás a nemzeti-parasztpártot.

Franciaország köztisztviselői sztrájk előtt

Az államtanács hozzájárulása után a kormány szükségrendeletek útján érvényesítette a pénzügyminiszter javaslatait — Egész Franciaország területén mozgolódnak az állami tisztviselők a fizetés csökkentése miatt

Doumergue miniszterelnök szerint elkerülhetetlen lett volna az államcsőd, ha a kormánynak nincs meg a különleges felhatalmazása

Páris, április 6.

A nagy francia „nemzeti kormány“ is elérkezett ahhoz a nehéz ponthoz, amelyen eddig már annyi szűkebbkörű pártközi kormány elvérzett. A költségvetési egyensúly helyreállítása elkerülhetetlenné tette a takarékoskodást és a takarékoskodás elkerülhetetlenné tette a köztisztviselők fizetésének megnyirbálását.

Szerdán államtanács volt Párisban. Maga Lebrun köztársasági elnök elnökölött s aztán az 5 elnöklete alatt tárgyalta meg a kormány Germain Martin pénzügyminiszter 14 pontját. A híres 14 pontból szinte mindenik olyan pénzügyi intézkedés szükségességét bizonyította, amely valahol és valamiképpen megtépi a francia polgár eddigi élelhetőségét.

A pénzügyminiszter jelentése alapján az államtanács elfogadta azt a megállapítást, hogy a költségvetésnek az eddigi köztisztviselői fizetések mellett négy milliárdos hiánya lesz. Ezt a négy milliárdot kellene valahogyan behozni. Germain Martin pénzügyminiszter nem látott más megoldást, mint a köztisztviselői fizetések csökkentését és az álláshalmaz megszüntetését olyan értelemben, hogy a köztisztviselők csak egyetlen állás, tisztviselő vagy méltóság után huzhatnak fizetést az államtól. Az államtanács elfogadta ezeket a javaslatokat is, aztán, hogy a miniszterek, sőt maga a köztársasági elnök járjon elől a jó példával, Lebrun önként lemondott az elnöki javadalmazás 20 százalékaról. A miniszterek már csak 15 százalékos fize-

tés-csökkentést tartottak a maguk részére elviselhetőnek. A köztisztviselőknel viszont csak 5—10 százalékos csökkentést szavaztak meg. Ez eddig két és félmilliárdos megtakarítást jelentett. A még hiányzó másfélmilliárdot az adózás módosításával és más hasonló eszközökkel hozzák majd be.

Az államtanács határozata után a már készen álló szükségrendeleteket a kormány nyomban kibocsátotta. Szerdán este már a francia hivatalos lap is hozta azokat a rendeleteket, amelyeket eddig egyetlen kormány sem tudott megszavaztatni.

Természetes, hogy a szükségrendeletek megjelenése lázba hozta Franciaország egész tisztviselői karát. A kormány szándéka nem volt titok, a lapok már megelőzőleg közölték Germain Martin javaslatait. A francia polgárság azonban hozzászólt már ahhoz, hogy „nem eszik olyan forró a kását, mint ahogyan főzik“. Maguk a köztisztviselők is csak az utolsó pillanatokban jöttek rá, hogy ez utal nagyon komoly a helyzet. A kormánynak nem kell megverekednie a képviselőházzal, mert felhatalmazást kapott a szükségrendeletek kiadására s miután a minisztertanács már döntött, a szükségrendeletek minden pillanatban megjelenhetnek.

Metzben a köztisztviselők szövetsége szerdán tartott nagygyűlést az ügyben. A gyűlés kétórás tiltakozó munkabeszünetést mondott ki, aztán emlékiratot fogalmazott meg, amelyben erősen tiltako-

zik a tervezett fizetéscsökkentés ellen s egyben bejelenti azt is, hogy amennyiben a kormány nem enged, úgy élni fog az általános munkabeszünetelés eszközével is, amit egyébként a köztisztviselők szövetsége már régebben elhatározott. Az emlékiratot Doumergue miniszterelnökhöz címezték, de egyben jelentették azt is, hogy eljuttatják a köztársasági elnökhöz is.

Amire azonban ez a metzi tiltakozás megszületett, Párisban már el is dőlt a kérdés. Az államtanács, amelyre a kormánynak formailag nem is lett volna szüksége, elfogadta a pénzügyminiszter előterjesztését s a szükségrendeletek megjelentek a hivatalos lapban azelőtt, mielőtt a metzi köztisztviselők miniszterpapirosra róhatták volna a tiltakozó emlékiratot.

Az újabb jelentések szerint egyébként az egész ország területén mozgolódnak a köztisztviselők s valóban e lehet készülőve a kormány arra, hogy az általános köztisztviselői sztrájk kitör.

DOUMERGUE LEVELE

A KÖZTÁRSASÁGI ELNÖKHÖZ

A vidéki és fővárosi hangulatról a kormánynak érkezett jelentések hatása alatt Doumergue miniszterelnök levelet intézett

Megkezdődött a politikai és hivatali élet husvétii szünete

Bukarest, április 6.

A hivatalos élet és a börze csütörtökön megkezdte a husvétii szünetet. A törvényhozó testületek elnökségei is elhatározták a kormánnyal egyetértőleg, hogy a csütörtök délutáni ülést inkább az éjjeli órákig kihúzzák, csak-hogy a honatyák pénteken vakációra mehesse-

A képviselőház befejezte az államvédelmi

Lebrun köztársasági elnökhöz. A miniszterelnök hangsúlyozza levelében azt, hogy a kormány palóban csak a kapott felhatalmazás alapján hozhatta meg a szükségrendeleteket, illetve vihette keresztül az elkerülhetetlen tisztviselői fizetéscsökkentést. Bizonyos, hogy amennyiben a képviselőháznak beleszólása lett volna a dologba, a többség az általános felgerjedt hangulat nyomása alatt ellene szavaz a pénzügyminiszter javaslatának. Ebben az esetben azonban Franciaország nem kerülhetne volna el a legkeservebb megpróbáltatást.

Néhány hónap alatt az államkincstár teljesen üresen marad, jön az állami fizetésképtelenség, amely után már csak a pénzpuffasztás, az infláció következhetett volna. Doumergue hangsúlyozza, hogy a pénzzaporítás eszköze egyetlen gondolkozó politikus és közgazdász előtt sem volt kíváncs, mert ma már nem is lehet vitás, hogy ez az eszköz csak a kapkodás és a megzavarodottság fegyvere lehet. Utána szinte elkerülhetetlen az államcsőd. A kormány mindent megfontolt, mielőtt a köztisztviselői fizetések csökkentését elhatározta volna, más megoldást azonban nem talált s így teljes erkölcsi erejével vállalja szükségrendeleteiért a felelősséget.

törvényjavaslat vitáját, amelyben a csütörtök délutáni ülésen Negus georgista, Petrovici georgista és Calinescu nemzeti-parasztpárti szólisták fel. Mindhármán bejelentették, hogy nem szavazzák meg a javaslatot, mert az alkotmányellenes és csak a kormány helyzetének önkényes biztosítását célozza.

A szenátus már ünnepelőtti hangulatban a középiskolai oktatás reformjavaslatát tárgyalta le.

Járványok Brassó megyében

A megyei egészségügyi hivatal kérését intézett a megyei interimárbizottsághoz, amelyben egy külön közegészségügyi hivatal felállítását kérte Brassó székhelyével. A brassó megyei főorvos kérését az interimár bizottság letárgyalta és elvetette, azzal az indokolással, hogy Brassó megyében vannak sokkal sürgősebben orvoslandó egészségügyi feladatok, mintsem ennek a hivatalnak beállítása. A megyei interimár bizottság utasította az egészségügyi hivatalt, hogy tegye komoly tanulmányozás tárgyává a Törösvári-szoros környékének egészségügyi helyzetét és erről 20 napon belül tegyen jelentést. Ennek a vidéknek egészségi viszonyai nagyon elhanyagoltak, a legkülönbözőbb járványok szedik napról-napra áldozataikat, anélkül, hogy orvosi beavatkozás történne. A helyzet ugyanaz, hogy több négyzetkilométernyi körzetben nincs Törösvár vidékén körorvos. Amennyiben a megyei főorvosi hivatal ajánlani fogja, egy új körorvosi hivatal foglalkozhat itt létesíteni.

LEGUJABB

CESIANU KÖVET A FRANCIA MINISZTERELNÖKNEL

Doumergue francia miniszterelnök csütörtökön a déli órákban kihallgatáson fogadta Cesianu párisi román követet. A francia miniszterelnök és a román követ között lefolyt megbeszélésről hivatalos jelentést nem adtak ki. Minden valószínűség szerint Románia, illetve Délkelet-Európa sürgős gazdasági kérdéseiről folyt a tárgyalás.

HÓVIHAR AUSZTRIÁBAN

Csütörtökön délelőtt Bécs felett hatalmas hóvihar vonult át. A havazás órák hosszat tartott s a várost a déli órákban már vastag hólepel borította. A bécsi lakosság között nagy szörnyűlködést váltott ki a tavaszi hóesés.

UJABB TÜZVÉSZ JAPÁNBAN

Tokióban nagyarányú tüzvész pusztított csütörtökön. A tüzet robbanás idézte elő, aminek következtében a lángok a szomszédos házakra is átharapóztak. Hetven ház leégett, tizen meghaltak, számosan megsebesültek.

HALÁLRA ÍTELTEK EGY ALÖNGYILKOSJELÖLTET

A prágai esküdtbíróóság csütörtökön halálra ítélte Ottenshager Ferenc gépkocsivezetőt, aki öngyilkosságra szánta el magát egy Kral Má-

ria nevű nővel. Elhatározásukat egyik kocsmában végre is akarták hajtani. A férfi agyonlőtte a nőt, az meghalt, amikor azonban a sofőr maga ellen fordította a revolvert, túlfokozott izgalma miatt csak könnyebb sebet ejtett magán. Ekkor már észrevették a két szövetségost s az életben maradt sofőrt letartóztatták. Az esküdtbíróóság úgy találta, hogy Ottenshager inkább csak beugrató szerepet játszott a közös öngyilkosságnál, mert szabadulni akart a nőtől.

HADIHAJÓN SZÁLLITJAK AMERIKÁBA INSULTT

Istambuli jelentés szerint szerdán egy amerikai hadihajó érkezett a Boszporusz kikötőjébe. A hajón Insultt, a szélhámós bankárt akarták Amerikába szállítani. Jogászokörök véleménye szerint a bankár súlyos büntetés nélkül fogja meguszní kalandorságát, mert nem esetelekedett semmi olyan törvénybe ütköző dologgal, amiért nagyobb büntetést kellene rá kimérni.

A SZOVJETKÖVET BUDAPESTEN

A bécsi szovjetkövet, Petrovsky Adolf, aki most a budapesti szovjetköveti tisztet is betölti, csütörtökön délelben megérkezett Budapestre, ahol délután máris megkezdte tárgyalásait a magyar kormány vezetőivel.

Megjelent és minden helyi megbízottunknál vagy a kiadóhivatalban megkapható

Héti Sándor:

AZ
EZEREGERVEDIK
BÁBEL

című regénye.

A regény kezelési költsége 4 lej és a regényt e lap minden előfizetője és olvasója az ismert felteletek mellett megszerezheti.

Miért késlekedik a Csíki Magánjavak visszaszolgáltatásáról szóló genfi döntés végrehajtása

Közel két éve várakoznak már a nagy nyomorúságban sanyalódó csíki székelyek arra, hogy minden illetékes miniszter megtegye a megjegyzését a törvényjavaslatra

Az újabb ígéret április 15-re szól!

Csikszereida, április 6.

A Csíki Magánjavak néven ismert hatalmas értéket képviselő vagyonomból körülbelül 10 esztendeje folyik már a harc a csíki székelység és az állam között. Utoljára is a Népszövetség hozott döntést, bár nem olyant, amilyent az érdekelt székelység várt, hiszen a hatalmas vagyon az állam egyszerűen elkobozta, minden törvényes jogalap nélkül. A Népszövetség eloben helytelenítette a vagyonok elkobzását, gyakorlatilag azonban csak annyira utasította a román államot, hogy az elkobzott vagyon egy részét szolgáltatassa vissza a jogos tulajdonosoknak.

A végleges döntés után, amelyet hosszas huza-vona és alkudozás előzött meg, a csíki székelység komolyan azt hitte, hogy a genfi „ítélet” végrehajtása most már nem késlekedhetik sokáig. A csíki székelység azonban ezuttal is tévedett, mint már annyiszor. Az állam, helyesebben a kormányok 1932 óta semmit sem tettek, hogy az ügyet véglegesen és a genfi döntés értelmében elintézzék.

Azaz mégiscsak tettek valamit. A székelység képviselői nap-nap után arról értesültek, hogy a visszatért erdélyiekre újabb és újabb kitermelési engedélyeket adnak ki az államerdészeti hatóságok. A magyar képviselők és szenátorok természetesen siettek érvényteleníteni ezeket a kitermelési engedélyeket, az ezzel járó sok lótas-futás és nehézség azonban arra is megtanította őket, hogy tovább tűnni a huza-vonát nem szabad, mert a végén is „elfogynak” a székelyeknek visszaigért erdők.

Gyárfás Elemér dr. szenátor és Willer József képviselő nemrégiben magát Tatarescu miniszterelnököt keresték fel ebben az ügyben. A miniszterelnök kijelentette, hogy az ügy a külügyminisztériumhoz tartozik. Erre a külügyminisztériumhoz fordultak. Itt megnyugtatták őket, hogy a vagyonok visszaadásáról szóló törvényja-

vaslat készen áll. A közoktatásügyi és földművelésügyi miniszterek már hozzá is járultak. A pénzügyminiszter véleményezése után a tervezet a törvényhozás elé kerülhet.

Gyárfás és Willer felmentek a pénz-

Szerkesztői üzenetek

Leghorn. Országos egyesület még nincs. A kisállattenyésztők országos egyesületének megalakítási munkálatai most vannak folyamatban. Ha azonban válaszbélyeges levelet küld s kérését megismétli, szívesen közlünk önnel címet, hol fajbaromfi tenyésztésére pontos felvilágosítást kaphat.

M. F. Rástolija. A kért cím a következő: Theiss szabómester, Brassó, Vasutca 53.

K. D. és fia, Szatmár. Rendelje meg könyvosztályunktól Éltető: „Sajt és vajgyártás” című szakmunkáját. Ára 60 lej.

M. János, Livada. Orosz nyelvtanokat a következőket ajánljuk: Boghen „Orosz nyelv” 36 lej. Munkácsy „Orosz nyelvtan 14 füzetben” (165 lej.) Schenk „Orosz nyelvkönyv” (45 lej.). Megrendelhetők a B. L. könyvosztályában.

B. M., Szászrégen. A háztartásbeli alkalmazottak bejelentését a betegsegélyző április 1-re rendelte el. Később ezt a rendeletet megváltoztatták s júniusra adtak határidőt. Legújabbban mégis visszamódosították az eredeti határidőt. Alkalmazottját tehát jelentse be.

Sárkány. Mi természetesen nem tudjuk megmondani, hogy a pincészség közben napvilágra hozott lelet értéke mennyi lehet. Azt tanácsoljuk, keresse meg Roska Márton dr. egyetemi magántanárt. Levelét küldje erre a címre: Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. Páztörtűz. — Másik két kérdésére néhány napon belül adunk választ, ugyanezen jelleg alatt.

H. K. földbirtokos. 1. Az elmaradt kamatokra az éppen vita alatt álló új konverziós törvény intézkedik. Eddig — úgy tudjuk — 11 százalékos számítottak. 2. Korlátozás nem volt, a pénzügyminisztériumhoz s különösen a Nemzeti Bank

ügyminisztériumba is, ahol azt a felvilágosítást kapták, hogy Slavescu miniszter magának tartotta fenn az ügy elintézését. Egyenesen a miniszterhez fordultak tehát a sürgetéssel. Azt a választ kapták, hogy a javaslat „tanulmányozás alatt van” s legkésőbb április 15-ig visszakérül a külügyminisztériumhoz.

Tehát április 15-ig! Ez természetesen nem olyan sok idő, hogy ne lehetne kivárni, ha már 1932-től mostanáig várniok kellett a csíki székelyeknek. Csikban a gazdasági nyomorúság nagyon nagy. A vagyonok visszaadása kétségkívül segítséget jelentene. A minisztériumokban azonban aligha érzik a csíki nyomorúság súlyát, nem nagyon sietnek tehát az ügy elintézésével. Eddig legalább egyáltalában nem siettek.

Csak ne hogy megfélekedzenek most április 15-ről is!

fiókjai bármikor visszaszámitolhattak váltókat. 3. A megnevezett Nemzeti Bank-fióknál kell váltóját rendeznie.

Kovács Béla, Kolozsvár. Cikkének csak második oldalát kaptuk meg gépírással, de két példányban. Szíveskedjék az egészet újra beküldeni.

Sárkány. Második számú kérdésére adjuk itt meg a választ. Szakértői vélemény szerint az az építési megoldás, amelyet Ön alkalmazni óhajt, nem ajánlatos, mert a homok a boltajtás alól kipereg és az egész pince beomlik. Különben is, a levél alapján nehéz elképzelni, hogy mit is akar tulajdonképpen. Eppen ezért arra kérnők, a homokpincére vonatkozó kérését ismétlje meg s lehetőleg mellékeljen egy kis vázlatot is, hogy lássuk, miről van szó. — Harmadik kérdését alaposan meg kell érdeklődnünk. Mindenesetre most közölje, állami szolgálatban van-e, vagy pedig egyházi iskolánál. Sajnos, sok reménnyel nem tudjuk biztatni, s ügyét reményteljesnek látjuk. Jól tené, ha a rendelkezési állományba helyeződik okmányt másolatban megküldeni.

Kereskedő. Hamis ötszázlejesek még mindig vannak forgalomban. Ismertetőjelük: 1 milliméterrel szélesebbek és nagyobbak az igaziaknál, az íráskor betűi vastagabbak, a papír durvább és a víznyomások jelen nincsenek árnyékok, csak a körvonalak.

Az örök diák. Nagyon kedves és megtisztelő reánk nézve, hogy bizalmával kitüntetett. A verset azonban nem közzéhetjük, mert szerelmi vallomásokat illetően az az álláspontunk, hogy azoknál mi csak a felesleges harmadik háttér szerepét játszunk, másfelől pedig a verset nem is találjuk erre a nemese célra alkalmasnak. Adják át személyesen, ez a leghelyesebb. Már tudnillik akkor, ha a fellángoló érzelmek középpontjában álló hölgy teljesen szabad. Az ön esetében az

ügyet egy féltékeny férj is komplikálja. A dolog nagyon reménytelennek látszik. F. E., Gyergyószentmiklós. Innen Brassóból nem adhatjuk meg a kért címet s ezért levelet eljuttatunk bukaresti szerkesztőségünkbe. Onnan néhány napon belül választ kap.

Z. Cs. L. Versének témája csak kiforrott, nagy művész kezében nyert volna új színt és erőt. Így, ahogy van a kézirat, nem közölhetjük, már csak azért sem, mert későn érkezett be.

R. Ruben, Nagybánya. Valószínű, hogy az Ön nyerevénye is elévült. Mi magunk nem igen tudunk a dolognak utánajárni, de saját lelkismeretünk megnyugtatója mégis csak arra kellene mindkét sorsjáték rendezőségére.

Festőnövendék. „Mephisto” című novellavázlatát még vázlatnak is igen vázlatos. Témája is bizony banális, megírásban sincs semmi új, érdekes és megkapó. Az az érzésünk, hogy Önnek jobb lesz az eset mellett maradnia.

„Tanácstalan 20.” Mindent megtalál Földes dr. főorvos A fiatal anya című kitűnő könyvében, amely a terhesség körüli összes tudnivalókat tárgyalja szakszerű, de mindenki által könnyen érthető formában. Foglalkozik a szüléssel, sőt a kisbaba ápolásával is igen értékes utasításokat tartalmaz. Megrendelheti a B. L. könyvosztályában. Ára 78 lej.

B. Z., Tusnád. Nem nagyon érdemes azzal a gondolattal foglalkoznia, hogy a használt agyműtét és terítőket idehozza. Ezek a porták is a kontingentálási rendelet intézkedése alá esnek és kilogrammonként 2—300 lej vámtól kell éretük fizetni, az áru minősége szerint. Ha pedig, mint költőzködni ingóságot akarja behozni, akkor miniszteri engedélyt kell kérnie. Bármelyik megoldást is választaná, legjobban egy megbízható szállítási irodához fordulni. Vólna még egy lehetőség arra, hogy ezeket a holmikat megkapja: személyesen utazik éretük s ebben az esetben vámtól sem kell fizetnie. De vajon megéri-e az egész a sok költséget és fáradságot?

A. J., Temesvár. Ezt a témát már teljesen kimerítettük. Nagy cikket közöltünk róla karácsonyi számunkban, majd idősebbi riportot, pontosan az orosz-japán háború kitörésének évfordulója alkalmával. Írását tehát, sajnálatunkra, esetében sem használhatjuk. Kéziratokat egybekt, általános elv szerint, nem örlünk meg és nem küldünk vissza, csak igen ritka, kivételes esetekben, ha szerzőjük ezt eleve, a beküldéskor kifejezetten kéri s bélyeggel mellékel a portaköltségre.

Székely, Csikszereida. A bukaresti bolgár követség címe: Legatia bulgară, Bukarest, Str. Vasile Lascar 32—34.

Előfizető, Dicsőszentmárton. Teljesen igaz van: az új társadalombiztosító törvény sok rendelkezése antiszociális s a bajt még fokozza, hogy a vidéki pénztárak még visszaéléseket is követnek el. A dicsőszentmártoni pénztárnak nincs joga arra, hogy már október elejétől követelje a háztartási alkalmazottak beiratását.

Primăria Municipiului Braşov
No. 7410—1934 Serv. Economic
HIRDETMEY
A 4913—1934 szám alatt közzétett árlejtési hirdetmény — az új sportpályán épített emelvény alatti helyiségek kiépítésére vonatkozólag — ezennel kiegészítjük azzal, hogy az árlejtésen képesített építőmesterek is vehetnek részt.
Brassó, 1934 április 3.
Comisia interimară:
Presedinte: Secretar General:
Dr. F. Bogdan mp. Socaciú mp.

Biri neni szakácskönyve a legjobb s mégis a legolcsóbb. Ismét kapható mindenütt. Kemény kötésben 100— lej. Postán utánvétellel szállítja a
Brassói Lapok Könyvosztálya.

Bukarest központjában
bevezetett engross és detailvevőkörrel
rendelkező
Nagyáruház
keres bármely kombinációt (terakat, bizonyítványi rakár stb. Bukarest részére komoly guárral vagy fölerakattal textil, vászon, selem. kötőszövet-áru, ha risnya stb. számban)
Merceria Blumenfeld
BUCUREŞTI I., Strada Bărăţiei 26.

Méhészeti gyakorlati tanácsadó méhészek számára. Írta: **IGNACZ S.** 122 szövegrajzzal. 260 oldal ára **120 Lei**
Kapható a **Brassói Lapok Könyvosztályában**

Könyvbarátok figyelmébe !!!
ATHENAEUM
KÖNYVÁRLESZÁLLÍTÁS!
Fillérekért — világirodalmat
vásárolhat a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58 szám alatt az udvarban.
Csak rövid ideig!
Keressen tel bennünket, kérjen ingyen könyvjegyzéket és győződjék meg eddig még nem létezett árszállításról.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állatkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Nagyobb mennyiségű prima préselt széna eladó. Zakariás Izák földbirtokos, Mercurea-Ciuc. 11614

E adó
kötő állapottban:
1 drb. husórló
(Wolf, bécsi gyártmány)
1 drb. ötkéses hintakés
1 drb. töltőgép
(szálami és kolbászra)
Érdeklődni lehet: Brassóban, Szent János u. ca 26. Holynál.

Allást nyer

Nevelőnő kerestetik. 3 és 7 éves fiaim mellé németül és románul perfektül beszélő nevelőnőt keresek, azonnali belépésre, Brassóba. Jelentkezni: Ste'n István, Brassó, Itg. Carol (Kapu-utca) 58. I. em.

Kefekötő segédet azonnali belépésre keresek, famunkás előnyben. Falka Béla, Mercurea-Ciuc. 11612

Kis rófos-üzletben megbízható, ügyes, élelmes nő, vagy férfi-segéd azonnali felvételük. Románul beszélő előnyben. — Teljes ellátás fizetéssel. Grossberg, Csikszereida. 11505

Aut. Dentistet keresek fixre. Ajánlatot „Állandó” jellegre a kiadóra kérek. 11540

Fogtechnikus segéd kerestetik azonnali belépésre. Sok évi gyakorlattal rendelkező, perfekt Kautschuk- és arany-munkások nyújtásuk beajánlatukat (fizetési igény, bizonyítvány-másolatok) Dr. Springer albaulial fogorvos címére.

Házasság

Középkorú nő vagyok, óhajtok férjhez menni egy biztos állású, gyermektelen uriemberhez. 45. számú jellegre, Sibiu, Poste Restante. 11504

FIAIALOK tanácsadója Szerelmi levelező, kiegészítő társaság illemszabályaival. Bélyegnyelv, virágnyelv. stb. Ár színes borítéppal 30 lej.

Kirándulás Bukarestbe
190.— lej
Jelentkezni április 10-ig
EUROPA MENETJEGYIRODÁBAN
Brassó, Korona szálloda épületében.

TÁRSASUTAZÁS BUDAPESTRE
kollektív utlevéllel
Jelentkezni:
EUROPA MENETJEGYIRODÁBAN
Brassó, Korona szálloda épületében

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: **Lap- és Könyvkiadó Rt., Braşov—Brassó.**